GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Digitaliseringens påverkan på revisionsprocessen

- En kvalitativ studie om hur mindre och större revisionsföretag påverkas av digitalisering

Kurs
FEK335, 15 hp, Redovisning, kandidatuppsats, VT 2024
Författare
Dan Zubcevic 000519
Adam Saleem 010912
Handledare
Viktor Elliot

Förord

Denna kandidatuppsats utgör den avslutande delen av vårt ekonomiprogram vid Handelshögskolan, Göteborgs Universitet. Vi vill framföra ett stort tack till vår handledare Viktor Elliot samt till vår seminariegrupp som bidragit med värdefull återkoppling och stöd under arbetets gång. Vidare vill vi även uttrycka vår tacksamhet gentemot intervjupersonerna på företagen, som har låtit oss ta del av deras arbetsprocess och besvarat våra frågor.

Göteborg, maj 2024, Dan Zubcevic och Adam Saleem.

Sammanfattning

Titel: Digitaliseringens påverkan på revisionsprocessen - En kvalitativ studie om hur mindre och större revisionsföretag påverkas av digitalisering

Författare: Dan Zubcevic och Adam Saleem

Handledare: Viktor Elliot

Bakgrund och problembeskrivning: Revisionsprocessen har påverkats av digitaliseringen genom att arbetsprocesser och teknikanvändning förändras. Detta har medfört både fördelar och utmaningar för revisionsföretag i olika storlekar. Mindre företag kan ha problem med resurser och införande av ny teknik, medan större företag kan utnyttja sina omfattande resurser för att anpassa och förbättra sina digitala verktyg.

Syfte: Syftet med studien är att analysera hur digitaliseringen påverkat revisionsprocessen och undersöka eventuella skillnader mellan mindre och större revisionsföretag. Huvudfokus ligger på att identifiera de främsta följderna, utmaningarna och möjligheterna som digitaliseringen medför för dessa företag.

Metod:.En kvalitativ forskningsmetod har tillämpats, där information har samlats in genom semistrukturerade intervjuer med revisorer från både mindre och större revisionsbyråer. Analysen grundar sig på dessa intervjuer samt en granskning av relevant litteratur och branschrapporter.

Resultat och slutsats: Genom att använda digitala verktyg har det visat sig att effektiviteten och noggrannheten i revisionsprocessen förbättrats. Men det finns också utmaningar, såsom behovet av kontinuerlig kompetensutveckling, datasäkerhet och upprätthållande av professionella granskningsstandarder. De större revisionsföretagen har fördelen av att ha resurser att investera i avancerad teknologi som AI och maskininlärning, vilket kan effektivisera processen och förbättra datahanteringen. Mindre företag kan dock använda molnbaserade lösningar för att förbli konkurrenskraftiga, trots resursbegränsningar. Studien visar att digitaliseringen omformar revisionsyrket och skiftar fokus från manuell datahantering till mer strategiska rådgivningsroller. Detta kräver ständig kompetensutveckling, utbildning och anpassning till ny teknologi.

Keywords: *“digitalisering”*, *“revision”, “revisorsarbete”, “revisionskvalitet”, “små revisionsföretag” och “stora revisionsföretag”*

Innehållsförteckning

Förord 2
Sammanfattning 3
1. Introduktion 6
1.1 Bakgrund 6
1.2 Problemformulering 8
1.3 Syfte 10
1.4 Forskningsfrågor 10
1.5 Disposition 10
2. Referensram 11
2.1 Digitalisering 11
2.2 Revisionsprocessen 12
2.2.1 Planering 12
2.2.2 Granskning 13
2.2.3 Rapportering 14
2.3 Digitalisering i revisionsprocessen 15
2.3.1 Automatisering 16
2.3.2 Digitalisering av revisionsmetoder 16
2.3.3 Framtidens revisionsprocess 17
2.4 Technology Acceptance Model (TAM) 17
2.5 Revisionskvalitet 18
2.6 Analysmodellen 20
3. Metod 21
3.1 Bakgrund till ämnesval 21
3.2 Val av forskningsstrategi 21
3.3 Datainsamling
3.3.1 Intervjuer 22
3.3.2 FAR Branschrapporter 24
3.3.3 Insamling till teoretisk referensram 25
3.4 Urvalsprocess 26
3.4.1 Intervju Tabell 27
3.5 Forskningsetik 27
3.6 Trovärdighet 28
3.7 Transparens 29
4. Empiri & Analys 30
4.1 FAR:S branschrapporter 30
4.2 Empiri & Analys utifrån respondenternas insikter 31
4.2.1 Teknologisk acceptans & användbarhet 31
4.2.2 Automatiseringens roll i revisionsprocessen 33
4.2.3 Revisionskvalitet 34
4.2.4 Digitaliseringens möjligheter & utmaningar för större och mindre byråer 35
5. Diskussion 37
5.1 Teknologisk acceptans & användbarhet 37

5.2 Automatiserings roll i revisionsprocessen 38
5.3 Digitaliseringens utmaningar & möjligheter för större och mindre byråer 39
5.4 Revisionskvalitet 40
6. Slutsats **42**
6.1 Studiens resultat 42
6.2 Studiens bidrag 43
6.3 Begränsningar 44
6.4 Förslag till vidare forskning 44
7. Referenslista **46**
Bilaga 1: Intervjuguide **52**
Allmänna Frågor 52
Implementering och Användning av Digitalisering 52
Utmaningar och Möjligheter 52
Påverkan på Kvalitet och Effektivitet 52
Anpassning till Digitala Verktyg 52

1. Introduktion

I denna studie utforskar vi digitaliseringens effekt på revisionsprocessen, med ett fokus på skillnaderna mellan mindre och större revisionsföretag. Genom att undersöka hur dessa företag anpassar sig till och integrerar digital teknik, syftar arbetet till att ge en förståelse för digitaliseringens möjligheter och utmaningar inom revisionsbranschen. Efter en bakgrund som ramar in ämnet, presenteras en problemställning, följt av definieringen av studiens syfte och forskningsfrågor. Avslutningsvis ges en disposition som beskriver arbetets struktur och innehåll.

1.1 Bakgrund

Digital teknik utvecklas och integreras i allt fler aspekter av yrkeslivet, och revisionsbranschen står inför stora förändringar. Digitaliseringen ger revisionsbyråerna möjlighet att effektivisera processer, förbättra kvaliteten på tjänsterna och hantera stora mängder data på ett mer effektivt sätt (Kokina & Davenport, 2017). Digitala verktyg erbjuder en utveckling och möjligheter för dagens generation att inte bara påverka utan också förändra världen på sätt som tidigare generationer inte kunnat föreställa sig. Som ett resultat av detta har dörrar till nya innovationer öppnats och arbetsprocesser förenklats, vilket har lett till nya möjligheter (Brynjolfsson & McAfee 2016)**.**

Digitaliseringen håller tydligt på att omforma revisionsområdet och ersätter gradvis traditionella manuella processer. Tidigare var de flesta revisioner baserade på pappersdokument, som revisorerna granskade genom fysiska dokument och arkiverade i konkreta revisionsakter (Revisioninspektionen, 2021). Den moderna tekniska utvecklingen har dock gjort det möjligt för revisorer att effektivisera och förbättra sin revisionskapacitet genom att införa innovativa digitala verktyg (Moffitt, Rozario & Vasarhelyi, 2018). Övergången från pappersbaserade metoder till digitala lösningar har lett till betydande förändringar i det sätt på vilket revisioner genomförts och gett möjligheter att förbättra effektiviteten på revisionsarbetet samt noggrannhet. Användningen av avancerade analytiska verktyg och programvaror ger revisorerna möjlighet att snabbt bearbeta och utvärdera stora

mängder data. Detta sparar inte bara tid i revisionsprocessen utan förbättrar också kvaliteten på revisionsarbetet (Moffitt, Rozario & Vasarhelyi, 2018).

En studie av Knechel och Salterio (2016) ger ytterligare insikter i digitaliseringens effekter på revisionssektorn. Författarna ger en detaljerad analys av hur den senaste tekniken, t.ex. artificiell intelligens (AI) och dataanalys, har förbättrat revisorernas förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Dessa tekniker underlättar revisorernas arbete genom att tillhandahålla mer exakta och omfattande analyser än vad som är möjligt med traditionella metoder. Denna utveckling möjliggör inte bara en effektivare revisionsprocess, utan bidrar också till transparens och tillförlitlighet i de granskade finansiella rapporterna. Genom att integrera dessa verktyg i arbetsflödet kan revisorerna identifiera och analysera risker och inkonsekvenser på ett enklare och mer exakt sätt, vilket stärker förtroendet för den finansiella rapporteringen (Knechel & Salterio, 2016).

Den svenska revisionsbranschen domineras av de så kallade "Big 8" revisionsbyråerna. Dessa revisionsbyråer inkluderar Aspia, Grant Thornton, Deloitte, EY, BDO, KPMG, Mazars och PwC. Tillsammans står dessa byråer för 42% av branschens totala omsättning och fokuserar främst på revision, även om de också tillhandahåller redovisningstjänster och andra rådgivningstjänster. Till skillnad från de stora revisionsbyråerna utgör de mindre revisionsbyråerna majoriteten av branschen och står för 97 procent av det totala antalet revisionsbyråer i Sverige . Dessa mindre revisionsbyråer kännetecknas av en betydligt mindre ekonomisk omsättning, färre än 10 anställda och en omsättning som vanligtvis understiger 10 miljoner kronor (FAR Branschrapport 2021).

Enligt årsredovisningslagen (SFS 1995:1554) kategoriseras företag som stora ifall de uppfyller minst två av följande tre kriterier: en årlig omsättning på minst 80 miljoner kronor, minst 50 anställda och en balansomslutning på minst 40 miljoner kronor. Företag som inte uppfyller två av dessa krav, klassificeras som ett litet eller medelstort företag. Lagstiftningen syftar till att säkerställa att större företag, som hanterar betydande resurser och har en komplex organisationsstruktur, ska strängare följa rapporterings- och revisionskrav. Detta inkluderar krav på mer omfattande och detaljerad finansiell rapportering och högre kvalitetsstandarder för intern kontroll och revision. Detta återspeglar de större resurser och högre kompetens som krävs för att upprätthålla finansiell transparens samt ansvar i större företag jämfört med mindre företag (SFS 1995:1554).

1.2 Problemformulering

Digitaliseringen har en betydande påverkan på revisionsprocessen och innebär stora utmaningar för revisionsbyråer. Tidigare forskning har visat och problematiserat konsekvenserna av digitaliseringen inom revisionsbranschen och framhävt hur implementeringen av digitala verktyg påverkar revisionsprocessen (Lascâu, 2022; Gupta & Leech, 2019). Övergången från traditionellt pappersarbete till digitala plattformar och verktyg ställer höga krav på revisionsbyråers anpassningsförmåga, långsiktiga överlevnad samt konkurrenskraft. För att uppfylla dessa krav krävs omfattande teknisk utbildning och en omvärdering av revisorns arbetsmetoder (Christensen et al., 2015).

Forskningen av Knechel och Salterio (2016) bidrar till en detaljerad analys av hur teknologi som artificiell intelligens (AI) och dataanalys förbättrar revisorernas förmågor och produktivitet. Små revisionsföretag står inför utmaningar med begränsade resurser för utbildning och personalutveckling. FAR (2022) framhäver att mindre revisionsbyråer saknar de organisatoriska och ekonomiska resurser som behövs för att utföra omfattande utbildningsprogram. Detta kan leda till bristande kompetens och oförmåga att hålla jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen, som kräver ständiga utbildningar och uppdateringar (Lombardi et al., 2015).

Problemet med implementering av digitaliserade processer är också användarnas acceptans av ny teknik, vilket kan förklaras med hjälp av Technology Acceptance Model (TAM). Enligt TAM modellen påverkas användningen av ny teknik av två huvudfaktorer: upplevd användbarhet och upplevd användarvänlighet (Venkatesh & Davis, 2000). För att digitaliserade verktyg ska accepteras och effektivt implementeras i revisionsprocessen måste de vara både användbara och användarvänliga för revisorerna. Upplevd användbarhet kopplas till produktiviteten och upplevd användarvänlighet kopplas till ansträngningen för revisorerna vid användning av tekniken. Om teknologin upplevs som komplicerad eller ineffektiv kan det leda till motstånd och begränsad användning, vilket försvårar implementeringen av digitaliserade verktyg (Ouaadi & El Haddad, 2021).

En annan viktig dimension att beakta är den digitala kompetensbristen. Christensen et al. (2015) visar hur bristen på digital kompetens negativt påverkar både enskilda revisorer och

revisionsbyråers övergripande konkurrenskraft. Företag som misslyckas att anamma digital transformation riskerar att halka efter konkurrenter som investerat kraftigt i att utveckla digitala möjligheter. Detta leder till ineffektiva processer och ökad sårbarhet för tekniska fel, vilket förstärker behovet av kontinuerlig utbildning och kompetensutveckling. Teknologisk tillförlitlighet och beroende av teknisk infrastruktur medför också utmaningar. Genom att använda avancerade analysverktyg och automatisering kan man utöka produktiviteten, men samtidigt utgör det risker för tekniska fel (Lombardi et al., 2015). Hunton och Rose (2010) påpekar problemet med en överdriven tilltro till automatiserade system, vilket kan påverka revisorer att missa fel och oegentligheter då de förlitar sig på att systemen ska identifiera sådana problem. Behovet av robusta säkerhetslösningar för att skydda mot dataförlust och cyberhot är avgörande för att upprätthålla förtroendet för digitala system (Ali Khan & Vasilakos, 2015).

Ekonomiska begränsningar är särskilt utmanande för mindre revisionsbyråer. FAR (2022) belyser att mindre revisionsbyråer har begränsade resurser för att investera i den senaste teknologin och erbjuda kontinuerlig utbildning. Detta påverkar deras konkurrenskraft och förmåga att leverera högkvalitativa revisionstjänster (Gupta & Leech, 2019). Ekonomiska begränsningar kan förhindra mindre byråer att genomföra nödvändiga uppgraderingar av deras teknologiska infrastruktur, vilket gör dem mer sårbara för tekniska problem och säkerhetsrisker (Gray & Rumpe, 2015). För att bättre förstå påverkan på revisionsbranschen kan man se hur lagar och regleringar anpassats för att möta dessa nya utmaningar. Enligt Brynjolfsson och McAfee (2016) har lagstiftning ofta legat efter den teknologiska utvecklingen, vilket skapar en lucka som företag måste navigera. Lagar och regler spelar en avgörande roll i att sätta standarder för digital säkerhet och integritet, något som blir allt viktigare i en digitaliserad värld. Revisionsföretag måste därför inte bara följa tekniska och operativa förändringar utan också anpassa sig till en föränderlig juridisk miljö (Christensen et al., 2015).

En ytterligare utmaning digitaliseringen medför är risken kring revisionskvaliteten. DeAngelo (1981) definierar revisionskvalitet som revisorns förmåga att upptäcka och rapportera felaktigheter i klientens finansiella rapporter. Denna förmåga är starkt kopplad till revisorernas oberoende och kompetens. Digitala verktyg tillåter mer omfattande och detaljerade analyser, vilket kan påverka revisorernas oberoende och professionella omdöme negativt genom att de förlitar sig alltför mycket på teknologin (Francis, 2004). Knechel et al.

(2013) framhäver att revisorer måste balansera användningen av digitala verktyg med bibehållande av hög professionell standard och kritisk granskning för att säkerställa hög revisionskvalitet (Francis, 2011).

1.3 Syfte

Syftet med denna kvalitativa studie är att undersöka hur digitaliseringen påverkar revisionsprocessen i både mindre och större revisionsföretag. Studien syftar till att identifiera de viktigaste möjligheterna samt utmaningarna som digitaliseringen medför, och hur dessa påverkat revisionskvaliteten.

1.4 Forskningsfrågor

Baserat på studiens syfte har följande frågeställningar utformats:

- Vilka utmaningar och möjligheter har identifierats av mindre och större revisionsföretag i samband med övergången till mer digitaliserade revisionsprocesser

- Hur har digitaliseringen påverkat kvaliteten och effektiviteten i revisionsprocessen enligt erfarenheterna från mindre och större revisionsföretag?

1.5 Disposition

Studien är strukturerad på följande sätt: Efter introduktionen och bakgrund presenteras en litteraturgenomgång som belyser tidigare forskning inom området. Metodavsnittet beskriver tillvägagångssättet för att samla och analysera data. Resultatdelen följer, där huvudfynd presenteras och diskuteras i relation till forskningsfrågorna.

2. Referensram

I detta kapitel presenteras modellen som beskriver revisionsprocessen. Fortsättningsvis diskuteras de modeller och teorier som utformar grunden för studien och som bedöms vara betydande för att forma kunskap och förståelse kring ämnet. Följaktligen presenteras studiens centrala begrepp med stöd av tidigare forskning. Syftet är att förse med information vad gäller ämnet för att sedan formulera tydliga intervjufrågor och tyda de som presenteras av de olika företagen.

2.1 Digitalisering

Digitaliseringens roll blir alltmer central i diverse samhällssektorer, och det blir därför nödvändigt att förstå dess implikationer och anpassa sig därefter (FAR, 2016). Digitalisering innebär teknisk utveckling för att förbättra verksamhetens effektivitet genom både intern och extern samverkan. Denna tekniska utveckling är resultatet av övergången från analog till digital hantering av information, vilket möjliggör betydande förbättringar av informationshantering och kommunikation (Beyer, 2019). Begreppet digitalisering används för att beskriva saker i olika sammanhang, även om det i helhet handlar om samma sak. Digitalisering beskriver processen att använda digitalt format för att utveckla, förändra eller förbättra något. Detta innebär i praktiken att man lägger till funktionalitet, automatiserar processer eller förbättrar effektiviteten i en organisation eller i ett system. Med hjälp av digitalisering kan information enkelt spridas samt delas globalt oavsett var man befinner sig, vilket underlättar samarbete och förbättrar produktiviteten. Företag kan med digitaliseringens hjälp samla in och analysera stora datamängder på ett snabbare sätt för att förbättra affärsprocesserna (Bloomberg, 2018).

Digitaliseringen, som är en viktig del av den kontinuerliga utvecklingen av informationsteknik (IT), har revolutionerat inte bara företagsvärlden utan även revisionsbranschen, eftersom Magnusson & Nilsson (2014) betonar att syftet med digitaliseringen är att tillhandahålla fullständig information i realtid. Detta innebär att allt som genererar data och information genom visuella format faller inom ramen för IT. I Nationalencyklopedin (2018) definieras digitalisering som "omvandling av material för

bearbetning med hjälp av dator". Detta omfattar processer som att skanna dokument och konvertera dem till ett digitalt format för effektivare lagring och återsökning.

Användningen av digitala revisionsprogram och system har blivit alltmer utbrett för att möta kraven på effektivitet och noggrannhet i revisionen (FAR, 2016). Automatisering och standardisering är viktiga delar av digitaliseringens påverkan på revisionsprocessen (Gilan & Hammarberg, 2016). Slutligen visar framväxten av stordata och användningen av artificiell intelligens för analys, den potential som digitaliseringen har inom revisionsbranschen (Gilan & Hammarberg, 2016).

2.2 Revisionsprocessen

Revision förutsätter en strukturerad process som inkluderar planering, granskning och rapportering av en organisations finansiella information. (FAR Online, u.å). Dessa tre olika faser inom revision bildar det som kallas för revisionsprocessen (Trohammar, 2006). Genom att följa dessa faser kan revisorn göra ett uttalande om organisationens årsredovisning, bokföring samt förvaltning. Via revision försäkrar revisorn den information som organisationen framställer i sin årsredovisning, som därmed bidrar till ökad pålitlighet hos den finansiella informationen som offentliggörs. På så sätt spelar revision en betydande roll för att öka förtroendet för företag samt för att stärka förtroendet i samhället (FAR Online, u.å).

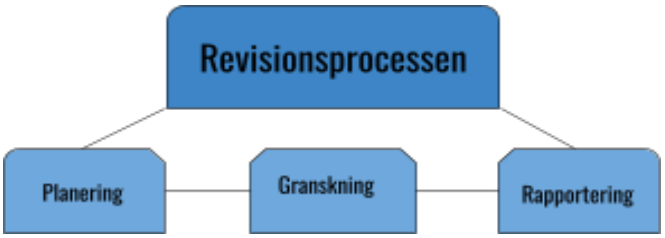

Figur 1 - Beskrivning av revisionsprocessen, (Baserad på FAR Online, u.å).

2.2.1 Planering

I revisionsprocessens initiala skede måste revisorn utföra en grundlig och punktlig planering. En central komponent av denna planering är att bedöma och analysera risker. En ytterligare central del är att revisorn ska fastställa vilka områden som ska granskas, samtidigt hur, när och av vem granskningen ska genomföras (FAR Online, u.å). Under planeringsfasen är

revisorns målsättning att utse en revisionsstrategi samt utforma en plan för det förestående arbetet. Två delar av planeringsprocessen som är separata men integreras med varandra är revisionsstrategi och revisionsplan. Revisionsstrategin uppträder som en vägledning för att stödja revisionsplanen. I denna strategi fastlägger revisorn en tidsram, analyserar arbetsvolymen och utser inriktningen för arbetet. När strategin har slutförts inleds arbetet med att konstruera själva planen, så kallad revisionsplanen. Revisionsplanen är mer på en detaljerad nivå än själva strategin och inbegriper specifika tidsramar samt specifikationer om arbetets karaktär. En grund för planen är strategin, då å andra sidan är planen en mer ingående planering av arbetet (Eklöv Alander, 2019). Genom en effektiv och väl utförd informationsinsamling får revisorn ett robust underlag för att planera granskningen. Detta gör det möjligt att granskningen kan centreras kring de områden där risken för väsentliga fel är främst (FAR Online, u.å).

2.2.2 Granskning

Granskningen som utgår från planeringen som gjorts av revisorn är nästa steg i revisionsprocessen (Eklöv Alander, 2019). Baserat på hur stor risken är för väsentliga fel samt hur god intern kontroll företaget har kan granskningen inom ett företag kan ske på flera olika sätt. Granskningen ska göras på bolagets årsredovisning, bokföring samt styrelsens och VDs förvaltning. Granskningen av årsredovisningen syftar till att säkerställa företagets finansiella rapporter är tillförlitliga, följer lagstadgade krav och god redovisningssed samt är korrekta (FAR Online, u.å). Granskningsåtgärder och granskningsmetoder skiljer sig från varandra (Carrington, 2014). Granskningsåtgärder används för att utföra granskningen vilket innebär de "verktygen" som används när man praktiskt implementerar metoderna (FAR Online, u.å). Granskningen kan göras i enlighet med två olika granskningsmetoder, antingen genom interna kontroll eller substansgranskning (Eklöv Alander, 2019). Att ha en kombination av båda granskningsmetoderna är vanligast eftersom det leder till att man på ett effektivt sätt når målet för granskningen (FAR Online, u.å).

Substansgranskning innebär att noggrant granska de olika resultat- och balansposterna i ett företag samt de transaktioner som genererat dessa poster (Carrington, 2014). Denna granskningsmetod är därmed mer detaljerad och ger upphov till att revisorer använder substansgranskning när de skall granska mindre företag då de oftast saknar väl utvecklade interna kontrollsystem (Eklöv Alander, 2019). Granskning av kontroll innebär att revisorn

inleder processen genom att göra en preliminär bedömning av den interna kontrollen baserat på sin kunskap om företaget och utifrån det redovisa och rapportera. Dock är denna bedömning aldrig tillräcklig som grund för att säkerställa en fullständig granskning av årsredovisningen, därför bör revisorn göra ytterligare upplysningar. Revisorn gör ytterligare upplysningar genom att verifiera hur kontroller görs, studera dokumentation, kommunicera med personal eller genom att utföra tester för att kunna bedöma om hur de olika kontrollmomenten fungerat (FAR Online, u.å). För att revisionen ska vara heltäckande bör kontrollgranskningen kompletteras med substansgranskningen (Eklöv Alander, 2019).

2.2.3 Rapportering

Det sista steget inom revisionsprocessen är rapportering som är slutprodukten av granskningsarbetet (FAR Online, u.å). Revisionsrapporteringen innehåller en text som förklarar revisorns ansvarsområden samt den utförda revisionens resultat (Grey & Manson, 2005). Rapporterna som lämnas in till olika beslutfattare lämnas ofta in i både muntliga och skriftliga rapporter av revisorn. Iakttagelser och kritiska synpunkter på företagets interna kontroller är nästan alltid med i rapporterna. (FAR Online, u.å). Dessa iakttagelser och kritiska synpunkter kan vara om det t.ex brister i de interna kommunikations- och informationssystemen eller om de finansiella transaktionerna inte utförts på ett tillräckligt sätt. I regel inkluderas även förslag till förbättring i rapporterna då revisionen inte endast används för att lämna kritiska synpunkter. Innan revisionsberättelsen ska utfärdas är det viktigt att eventuella påpekanden om brister i rapporterna åtgärdas av organisationen (FAR Online, u.å). Rapporten skall inkludera revisorns anmärkningar samt slutsatser om organisationen, detta för att visa detta till alla intressenter i företaget (Revisionsinspektionen, u.å). Det är revisorns ansvar att revisionen genomförs på så sätt att årsredovisningen inte innehåller brister och väsentliga fel och att god redovisningssed har följts (Carrington, 2014).

Revisionsberättelsen fungerar som en validering av att organisationens finansiella rapporter och rutiner är pålitliga och korrekta (Pwc, u.å.). Revisionsberättelsen upprättas generellt sätt med stöd av det revisionsprogram som revisionsbyrån applicerar. I dag finns även alternativ att förbereda och skicka yttranden genom olika digitala verktyg och programvaror som är åtkomliga, likt olika digitala kommunikationssystem. Digitala revisionsprogram har främst en signifikant närvaro inom planerings- och granskningsfaserna. Revisionsprocessen kan effektiviseras förenklas genom användning av digitala verktyg (Lin & Wang, 2011).

2.3 Digitalisering i revisionsprocessen

I dagens digitala generation har tekniska framsteg en betydande inverkan på revisionsbranschen, såsom exempelvis ny teknik som artificiell intelligens, dataanalys och kognitiv teknik förändrar hur information och data hanteras och gör företag mer effektiva (Kruskopf m.fl. Dessa tekniker är särskilt värdefulla inom revisionsområdet, eftersom stora mängder data måste hanteras effektivt för att få insikt i ett företags finansiella ställning (Kokina och Davenport, 2017). Det är viktigt att notera att revisionsbranschen, trots betydande framsteg, ligger efter andra branscher som finans och redovisning när det gäller användningen av stordata (Ahmad, 2019). Stora revisionsbyråer som Big Four har dock börjat utforska analys av stordata.

Automatiseringen av revisionsprocessen har lett till förbättringar i hanteringen av repetitiva och tidskrävande arbetsuppgifter: Sedan 1980-talet har de stora revisionsbyråerna utvecklat system för att automatisera dessa uppgifter, vilket har gjort processen både snabbare och mer tillförlitlig (Chou, Du & Lai, 2007). Detta stöds av Hunton och Rose (2010) i deras studie om system för tekniskt stöd inom revision. Den tekniska utvecklingen är dock inte utan utmaningar. Övergången till mer teknikbaserade revisioner innebär att revisorerna förlorar den manuella interaktionen med data och därmed riskerar att missa viktig information (Tarek m.fl., 2017). Detta minskar revisorns förståelse för den granskade enheten och ökar risken för övertro på digitala system, vilket kan leda till felaktiga antaganden om systemets tillförlitlighet (FAR, 2016). För att klara av dessa utmaningar måste revisorerna få adekvat utbildning i ny teknik. Studier av Abou-El-Sood m.fl. (2015) och Lombardi, Bloch och Vasarhelyi (2014) har visat att revisorerna måste hålla jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen och klara av digitaliseringens utmaningar. De betonar vikten av fortbildning för att hjälpa dem att klara av digitaliseringens utmaningar. Det är viktigt att revisionsbranschen inte bara anammar ny teknik utan också investerar i djupgående utbildningsprogram för att se till att revisorerna kan hantera digitaliseringens komplexitet.

Som Gray och Rumpe (2015) framhåller gör digitaliseringen det möjligt för revisionsbyråerna att tydligare relatera sina tjänster till kundernas verkliga behov och att utforma dem efter kundernas verkliga behov. Detta illustreras väl av hur revisionsbyråer integrerar digitala verktyg för revision, planering och rapportering.Kärnan i digitaliseringen är omvandlingen av analoga data till digitala format, en process som förändrar traditionella

affärsmodeller och arbetssätt (Rachinger m.fl., 2018). Denna omvandling är särskilt relevant för revisionsbranschen, där molnteknik och stordata är viktiga komponenter. Dessa tekniker optimerar inte bara resursutnyttjandet och sänker kostnaderna, utan ökar också produktiviteten och minskar den icke värdeskapande tiden (Tiberius & Hirth, 2019). Molntekniken, specifikt, har revolutionerat hur information lagras och hanteras. Kratzke och Quint (2017) förklarar hur molnbaserad databehandling gör det möjligt för revisorer att komma åt data var som helst i världen. Denna teknik säkerställer att data är tillgängliga och kan uppdateras i realtid, vilket är avgörande för att hålla tidsfrister och upprätthålla dataintegritet.

Greco, Grimaldi och De Mauro (2015) betonar att stordata gör det möjligt för revisorer att samla in stora mängder information, vilket ger djupare insikter i hur, varför och på vilket sätt intressenter och andra marknadsaktörer agerar. Förmågan att strategiskt analysera stora datamängder kan avsevärt minska den tid det tar att identifiera och lösa problem i en organisation.

2.3.1 Automatisering

Automatisering inom revision är en växande trend; uppgifter som tidigare krävde betydande mänsklig insats utförs nu av sofistikerade datorsystem. Detta innebär att arbetsprocesser standardiseras för att uppnå större effektivitet och minska den tid som läggs på repetitiva uppgifter som att kontrollera register och inventarier (FAR, 2016; Kokina & Davenport, 2017). Revisorer förväntas anpassa sig till rådgivande roller som stöds av automatiserade system som utför grundläggande datagranskningar, men som fortfarande kräver en högre nivå av professionellt omdöme. I takt med att tekniken utvecklas närmar sig de digitala verktygen i viss mån människors kompetens, och i vissa fall anses de överträffa människans förmåga att snabbt bearbeta och analysera stora mängder data (Lombardi m.fl., 2015). För att revisorsyrket ska kunna utnyttja denna teknik fullt ut måste revisorerna dock få tillräcklig teknisk utbildning för att effektivt kunna integrera och hantera dessa system (Lombardi m.fl., 2015).

2.3.2 Digitalisering av revisionsmetoder

Den snabba tekniska utvecklingen under det senaste decenniet har gradvis omvandlat det traditionella revisionsarbetet från att vara baserat på pappersdokument till digital hantering.

Programvara för revision har utvecklats för att stödja planering, granskning och rapportering i en helt digital miljö, vilket minimerar behovet av fysisk dokumenthantering och ger en snabbare revisionsprocess (Rezaee et al., 2001).Digitaliseringen gör det möjligt att helt kringgå pappersbaserad dokumentation och göra finansiell information tillgänglig i realtid. Detta förbättrar inte bara informationens användbarhet och överförbarhet, utan ökar också flexibiliteten i hanteringen av finansiella data. Digitala verktyg minskar den tid som krävs för manuell datainsamling och analys genom att urval och analys kan göras direkt via datorsystem (Crosley & Andersson, 2018).

2.3.3 Framtidens revisionsprocess

Det långsiktiga målet med automatisering och digitalisering inom revision är att skapa smidiga och effektiva processer där digitala verktyg utför de flesta av revisionens kärnuppgifter. Detta innebär en betydande förändring av revisorns roll, där tyngdpunkten flyttas från manuellt arbete till mer kvalificerad och strategisk rådgivning och djupgående analys av insamlade automatiserade datamängder (Andersson & Engström, 2016). Genom att investera i och utveckla högautomatiserade system kan revisorerna inte bara effektivisera sina processer utan också förbättra kvaliteten på sina tjänster till kunderna. Detta skapar en miljö där både revisorer och kunder kan dra nytta av snabbare och mer tillförlitliga revisionsresultat, vilket i slutändan stärker förtroendet för den finansiella rapporteringen (Andersson & Engström, 2016). Övergången till automatiserade och digitaliserade processer inom revisionsbranschen är en viktig milstolpe i branschens anpassning till den digitala eran. Denna omvandling möjliggör inte bara snabbare och effektivare arbetsflöden, utan bidrar också till att förbättra standarden och noggrannheten i revisionstjänsterna. Genom att tillämpa dessa tekniker kan revisorerna tillhandahålla mer strategiskt värde och insikter och förbättra branschens relevans och anseende i en alltmer datadriven värld (Issa m.fl.).

2.4 Technology Acceptance Model (TAM)

Technology Acceptance Model är en omfattande teoretisk ram som undersöker hur användare antar och använder ny teknik (Venkatesh & Davis, 2000). Enligt TAM beror en individs avsikt att använda en viss teknologi på två huvudfaktorer; upplevd användbarhet och upplevd användarvänlighet (Venkatesh & Davis, 2000). Användbarhet kopplas till begreppen produktivitet och prestation medan användarvänligheten kopplas till krav på ansträngning från användarna. (Ouaadi & El Haddad, 2021)

I slutet av 1980-talet lanserades en modell av Fred Davis, *Technology Acceptance Model* (TAM). Denna modell lanserades för att förklara användande samt acceptans av informationsteknologi (Davis, 1989). Brown et.al (2002) betonar att TAM handlar sammanfattande om hur man mäter människors avsikt att använda ett system, detta utifrån parametrarna, upplevd användbarhet och upplevd användarvänlighet. Vidare understryker Brown et.al (2002) att TAM normalt sett används för att undersöka valfritt användande av ny teknik, alltså att användaren har möjlighet till ett val av att använda det nya systemet. Upplevd användbarhet rör sig om hur användarnas bedömning av hur effektivt ett informationssystem kan hjälpa dem att verkställa sina arbetsuppgifter mer effektivt. Dessutom handlar det om att bedöma om informationssystemet i allmänhet ger nytta för verksamheten. Individens förståelse av nyttan påverkas av hur lätt systemet anses vara att använda. Upplevd nytta är hur mycket en individ tror att användning av ett system höjer arbetsinsatsen (Davis, 1989). Nyare forskning av Pramuka & Pinasti (2020) stödjer detta och visar att i TAM modellen finns det ett samband mellan individuella skillnader och IT-acceptans. Faktorer som påverkar användarnas uppfattning om ett systems användarvänlighet och användbarhet är hur effektivt och snabbt som användarna kommer kunna ta sig an den nya tekniken. Enligt TAM modellen är användarnas inställning och avsikt att använda tekniken mer positiv ifall tekniken är lättillgänglig samt att den upplevs vara användbar och innebära framtida fördelar (Pramuka & Pinasti, 2020).

Upplevd nytta påverkar användarnas beteende direkt, trots att det kan finnas negativa inställningar till användningen (Davis, 1989). Enligt Davis (1989) finns det kopplingar mellan upplevd användarvänlighet och användande. Detta eftersom ett system som är lätt att använda ökar användarens tolkning av dess effektivitet samt kontroll som i sin tur påverkar framtida beteenden.

2.5 Revisionskvalitet

Revisionskvalitet är ett svårdefinierat begrepp och innebörden definieras mer praktiskt än av teoretisk typ. Revisionskvalitet har inte uttryckts konsekvent i tidigare studier, vilket har varit ett problem för teoretiska forskare i många år, och detaljerade grundläggande teorier är svåra att hitta (Duff, 2009). Forskare har dock försökt definiera detta begrepp, men utifrån tidigare forskning visar att det är svårt att mäta revisionskvalitet eftersom revisionskvaliteten är oklar

och därför kan inte detta mätas på ett korrekt sätt till skillnad från andra ekonomiska områden (Herrbach, 2001). DeAngelo (1981) definierar revisionskvaliteten som revisorns förmåga att upptäcka och rapportera felaktigheter i klientens finansiella rapporter. Denna uppfattning bygger på revisorns oberoende och kompetens, som är två viktiga delar inom revisionskvaliteten. Francis (2004) förklaring till begreppet är att god revisionskvalitet är när revisorn utför en lämplig revisionsberättelse i rätt tidpunkt. Forskarna Krishnan & Schauer (2001) har en annan uppfattning, de menar att revisionskvaliteten avser hur väl revisorn följer allmänt accepterade principer. Olika uppfattningar och förståelser av revisionskvaliteten gör att det är svårt att mäta. Begreppet är både komplext och brett, därför är det svårt att bryta ner det till en gemensam uppfattning (Knechel m.fl.,2013). Francis (2011) menar att revisionskvaliteten är en faktor som måste beaktas i revisionsprocessen, där varje del i denna process, från input till output, utsätts för faktorer som påverkar kvaliteten på resultatet. Med detta synsätt bryts begreppet revisionskvalitet ner i mindre element där varje del av processen kan granskas separat. Knechel m.fl., (2013) delar samma uppfattning när studien bryter ner den grundläggande teorin om revisionskvaliteten i två delar som presenterades av DeAngelo (1981). Denna grundläggande teori som delas i två består av, dels vilka faktorer som påverkar revisorns förmåga att upptäcka fel i finansiella rapporter och dels vilka faktorer som kan få revisorn bortse från det i revisionsberättelsen.

För att revisionskvaliteten ska anses vara hög enligt oberoendefaktorn ska revisorn arbeta för att säkerställa att företaget inte presenterar felaktig information som är vinklad till förmån för företagets egna intressen. Låg revisionskvalitet är om revisorn tillåter att felaktigheter presenteras och i extrema fall, hjälper ledningen att gå runt de regler och lagar som fastställts i god redovisningssed (Myers, m.fl., 2003).

Tidigare studier har använt revisionskvalitet som ett mått på företagets lönsamhet i jämförande studier av större och mindre revisionsbyråer (DeAngelo, 1981). Andra studier har jämfört större och mindre revisionsbyråer och tillägger att marknadspositionen kan vara en påverkande faktor (Boone m.fl., 2010; DeAngelo, 1981; Francis & Wilson, 1988). Ytterligare studier har jämfört skillnader i revisionskvaliteten mellan större och mindre revisionsbyråer med tillägget att studier undersöker den rättsliga riskens påverkan på revisionsbyråer (Khurana & Raman, 2004b; Lennox, 1999). I allmänhet beror revisionskvaliteten på revisorns kompetens och oberoende i förhållande till den granskade revisionsbyrån. En ökning inom kompetens och oberoende innebär bättre revisionskvalitet. (Öhman, 2016).

2.6 Analysmodellen

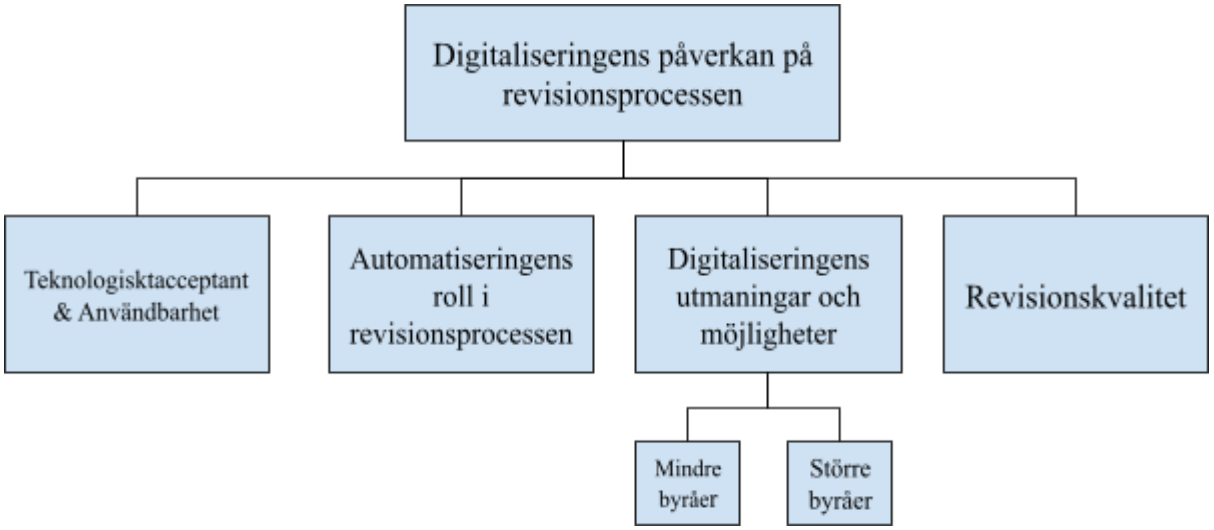

Figur 1: Analysmodellen (Egenkonstruerad)

Syftet med studien är att analysera hur digitaliseringen påverkar större och mindre revisionsbyråers revisionsprocess. Analysen baseras på kvalitativa data från intervjuer som fokuserar på att identifiera teman och aspekter relaterade till digitaliseringens påverkan på revisionsprocessen. Analysmodellen bygger på metoden från Gioia, Corley & Hamilton (2013), där de insamlade uppgifter behandlas i flera steg med hjälp av definierade teman.

Utifrån den teoretiska referensramen gjorde vi en temaanalys för att kunna identifiera teman som är relevanta för att kunna besvara studiens syfte, digitaliseringens påverkan på revisionsprocessen. Analysmodellen innehåller fyra teman: teknologisk acceptans & användbarhet, automatiseringens roll i revisionsprocessen, revisionskvalitet och digitaliseringens utmaningar & möjligheter. Genom dessa teman som en ram för analysen och diskussionen ges en fullständig bild av hur digitalisering implementeras i revisionsprocessen. Utöver detta visar den hur digitaliseringen påverkar effektiviteten och kvaliteten på revisioner samt hantering av olika utmaningar och möjligheter för både mindre och större revisionsbyråer.

3. Metod

I metodavsnittet beskrivs den tillvägagångssätt som använts för att utföra studien. Detta avsnitt inkluderar beskrivningar av de metoder som valts, den forskningsstrategi som följts, kriterierna för urvalet av deltagare eller data, själva utförandet av studien, hur datan har hanterats, samt de etiska principer som beaktats.

3.1 Bakgrund till ämnesval

Ämnet digitalisering har länge intresserat oss båda och under utbildningens gång valde vi att lägga fokus på att studera samt fördjupa oss i ämnet. Vår ambition att bli revisorer gjorde det naturligt för oss att inrikta oss på hur digitaliseringen påverkat revisionsprocessen och revisionsbranschen. Valet av ämnet grundar sig på att digitaliseringen är en aktuell och viktig fråga som påverkar revisionsarbetet i helhet. Vi har genom litteraturstudier och diskussioner med yrkesverksamma inom branschen identifierat att digitalisering skapar både möjligheter och utmaningar som är värda att undersöka närmare. För att säkerställa en relevant datainsamling kontaktade vi revisionsbyråer av varierande storlek och valde att intervjua revisorer med flera års erfarenheter. Detta för att få djupgående insikter i hur digitaliseringens verktyg och metoder implementerats i deras arbetsprocesser och vilka effekter detta medfört.

3.2 Val av forskningsstrategi

I denna studie har en kvalitativ forskningsmetod antagits för att ge en djupare förståelse för revisorers upplevelser och erfarenheter kring digitaliseringens påverkan på deras arbete. Bryman och Bell (2021) beskriver en kvalitativ studie som en mer djupgående förståelse genom att fokusera på individers uppfattningar, erfarenheter och tolkningar. Denna metod tillåter forskare att utforska perspektiv som kanske inte framkommer genom kvantitativa metoder (Creswell & Creswell, 2018).

Semistrukturerade intervjuer tillämpades som den primära datainsamlingsmetoden på grund av deras flexibilitet samt förmåga att producera varierad och detaljerad information. Detta intervjuformat möjliggör en öppen dialog där respondenterna fritt kan dela sina erfarenheter

och åsikter. Att respondenterna kan prata fritt är avgörande för att förstå komplexiteten med digitalisering inom revision (Kvale & Brinkmann, 2009). Bryman och Bell (2021) betonar vikten av semistrukturerade intervjuer för att få fram djupare och bredare svar som är centrala för att utforska subjektiva erfarenheter och uppfattningar.

En intervjuguide konstruerades för att säkerställa att intervjuarens relevans. Denna intervjuguide innehöll frågor som formades utifrån studiens syfte och forskningsfrågor, vilket är nyckeln för att samla in relevant och meningsfull data (Bryman och Bell, 2021). Guiden behandlade ämnen såsom revisorers bakgrund, erfarenheter och syn på digitaliseringens framväxt, samt hur dessa tekniska förändringar påverkat revisionsprocessen. En sådan strukturerad men flexibel intervjuguide möjliggjorde en djupgående forskning om ämnet samtidigt som den tillät spontana diskussioner som förstärkte det empiriska materialet.

Vikten av den kvalitativa metoden understryks av den aktuella vetenskapliga litteraturen, där det påstås att förståelse av människors erfarenhet kopplat till digitalisering kräver ett metodiskt förhållningssätt som kan fånga komplexiteten och nyanserna i dessa erfarenheter (Merriam & Tisdell, 2016). En kvantitativ metod som en undersökning skulle inte ge samma djup eller möjlighet för följdfrågor baserade på respondenternas svar. Därmed ansågs denna metod inte lämplig för denna studie, då den fria diskussionen med respondenterna är avgörande för att få frågeställningen besvarad.

För att besvara studiens forskningsfrågor valdes personliga intervjuer, vilket underlättar intervjuns fokus på studiens syfte. Med hjälp av personliga intervjuer kan intervjuaren känna igen intervjupersonens kroppsspråk och göra en tolkning och analys utifrån detta. Personliga intervjuer ger intervjuaren möjlighet att ställa öppna följdfrågor samt analysera kroppsspråk, vilket är bättre än telefonintervjuer (Jacobsen, 2002).

3.3 Datainsamling

Vi kommer i detta avsnitt beskriva studiens huvudsakliga datakällor som rapporten är baserad på samt tillvägagångssättet för insamling av teoretisk referensram.

3.3.1 Intervjuer

Enligt Clark et al. (2021) finns det främst 2 typer av kvalitativa intervjuer - semistrukturerade och ostrukturerade intervjuer. David & Sutton (2016) betonar att semistrukturerade intervjuer är skräddarsydda för forskningsfrågorna i studien, inte för varje deltagare. I en semistrukturerad intervju följer intervjun strukturen och det finns utrymme för respondenten att svara på frågor mer fritt (Bryman & Bell 2017). I och med detta valde vi att använda semistrukturerade intervjuer för denna studie, då vi ansåg att det var mest lämpligt.

I en semistrukturerad intervju har forskaren en intervjuguide, som är en lista med frågor som ställs till intervjuaren. När en intervjuguide skapas är det viktigt att inkludera frågor som täcker forskningsfrågorna (Clark, T.et al. 2021). Frågorna i intervjuguiden bör formuleras på ett öppet sätt som uppmuntrar respondenterna att ge detaljerade svar. Det är också viktigt att frågan formuleras på ett sätt som ger flexibilitet för intervjuaren och respondenten. Intervjuare kan inte bara följa intervjuguiden utan också ställa oplanerade frågor baserat på intervjuarens svar (Clark, T. et al. 2021)). Med denna intervjuteknik kan forskare bättre förstå respondenternas svar och erfarenheter (Bryman och Bell, 2017). För att underlätta analysen och säkerställa jämförbarhet mellan respondenternas svar bör intervjuaren använda en liknande formulering och använda intervjuguiden (Clark, T.et al. 2021).

En intervjuguide var skapad innan utförandet av intervjuerna, tekniken som användes kallas “tratt teknik”, vilket betyder att intervjun påbörjas med öppna stora frågor som sedan utformas ner till mindre och specifika frågor (Patel & Davidson 2019). För att få lite djupare och analyserade svar av respondenterna utformades intervjuguiden, vi valde att avstå från ledande frågeformuleringar men även ja-och nej-frågor. Efter att ha kontrakterat med respondenterna vad gäller studiens syfte och bakgrund, därefter skickade vi ut vår intervjuguide. Anledningen till att intervjuguiden skickades i förväg var för att respondenterna skulle ha förutsättningar för att planera och förbereda sig inför intervjun, samt för att få mer välutvecklade svar.

Vi utvecklade en intervjuguide som inkluderade frågor specifikt anpassade till vårt forskningsämne för att inte hålla oss borta från temat under intervjuns gång. Denna intervjuguide användes sedan som bas för vår datainsamling via semistrukturerade intervjuer. För att informera deltagarna om studien och för att säkerställa deras samtycke till medverkan,

skickade vi ut ett mail med information innan intervjuerna, vilket inkluderade information om ämnet, deras möjlighet att frivilligt delta och dra sig ur studien när som helst.

Intervjuerna genomfördes med båda närvarande för att samla in så mycket relevant data som möjligt för empirin. Eftersom att intervjun var semistrukturerad kunde vi anpassa oss dynamiskt och ställa ytterligare frågor utifrån respondenternas svar, vilket kunde berika insamlingen av empirin. Med tanke på att många revisorer har högsäsong vid undersökningens period, erbjöd vi flexibiliteten att genomföra intervjun digitalt via Teams, vilket gjorde det möjligt för fler revisorer att delta och tacka ja till en intervju trots deras tidsbegränsning.

Vi valde också att göra en inspelning av intervjuerna eftersom det gör att vi kan fokusera fullt på intervjuerna. Detta för att inte missa viktig information eller punkter som respondenten tar upp. Dessutom underlättade detta för oss att analysera kroppsspråket hos respondenten, därav valde vi att transkribera intervjuerna. För att fastställa tillförligheten i forskningen är det viktigt att respondenterna som deltog får återkoppling på de resultat som denna forskning uppnått. Detta för att respondenten ska kunna säkerställa att de svar som respondenten sagt är korrekt tolkade (Bryman & Bell, 2017). Därmed valde vi att skicka transkriberingen av intervjun till alla deltagare för att få feedback och se ifall vi förstått svaren på ett korrekt sätt. Varje intervjuperson fick med detta en möjlighet att kontrollera transkriberingen av intervjun för att undvika feltolkningar.

3.3.2 FAR Branschrapporter

Den andra datakällan innehåller FAR:s branschrapporter (Föreningen Auktoriserade Revisorer) för åren 2021 och 2022, som består av både kvalitativa och kvantitativa analyser om digitaliseringens påverkan på revisionsbranschen. FAR:s branschrapporter tillhandahåller data från olika revisionsbyråer, vilket ger en bred översikt för hur branschen påverkas som helhet av digitaliseringen. Genom att samla in de aktuella branschrapporterna från FAR valde vi att utgå från rapporterna 2021 och 2022, då dessa var mest relevanta och uppdaterade med information om hur digitaliseringen utvecklats. Vi gick igenom rapporterna noggrant för att identifiera nyckeltema och insikter som var relevanta för vår studie. I dessa rapporter kunde vi hitta de senaste teknologiska trenderna inom revisionsbranschen samt hur de

implementeras. Vi koncentrerade oss på avsnitten som skildrar nya digitala verktyg, exempelvis maskininlärning, artificiell intelligens och automatiserade granskningssystem samt hur dessa påverkar arbetsflöden och processer. Rapporterna belyser dessutom behovet av ny kompetens och utbildning inom branschen, där fokus låg på att identifiera vilka färdigheter som blir viktigare, såsom datakunskap och hantering av digitala verktyg. En annan central aspekt i rapporterna är konkurrenssituation, vi undersökte hur digitaliseringen påverkar konkurrensen mellan olika revisionsbyråer, men även hur mindre byråer kan använda digitaliseringen för att konkurrera med större byråer. Genom att ha analyserat FAR:s branschrapporter från 2021 och 2022 har vi fått en djup förståelse av vilka förändringar digitaliseringen medfört för revisionsbranschen och hur dessa påverkat både större och mindre revisionsbyråer.

3.3.3 Insamling till teoretisk referensram

En litteraturstudie syftar till att underlätta för författarna att positionera studien i relation till befintlig litteratur och teorier (Collis & Hussey, 2014). För att samla in relevant tidigare forskning för denna undersökningen använde vi oss av Göteborgs universitets biblioteksdatabaser samt Google Scholar. Vi valde att finjustera våra sökningar genom att identifiera nyckelord för studien ämnesområde, vilket inkluderade ord som digitalisering, revision, revisorsarbete, revisionskvalitet och små revisionsföretag, bland andra. Målet med den breda men fokuserade sökningen var att få en fördjupad förståelse för hur digitaliseringen påverkar revisionsbranschen. Vi valde referensmaterial från både nyligen publicerad forskning och äldre forskning som fortfarande anses vara grundläggande inom sitt område. Artiklarna vi kollat på har granskats och undersökts av experter före publicering vilket innebär att dessa vetenskapliga artiklar är “peer reviewed”.

Söktermer som använts i studien har varit både på svenska och engelska, detta för att hitta så mycket information som möjligt för att kunna jämföra och hitta relevanta källor för just vårt ämne. De vanligaste svenska söktermerna som tillämpats är *“digitalisering”*, *“revision”, “revisorsarbete”, “revisionskvalitet”, “små revisionsföretag” och “stora revisionsföretag* medan de vanligaste söktermerna på engelska var *“Auditing”, “Auditors' working methods”, “Auditing process”, “Digitization”, “Auditing firms”*

3.4 Urvalsprocess

I vår kandidatuppsats genomför vi en kvalitativ studie för att utforska hur digitalisering påverkar revisionsprocessen i både större och mindre revisionsbyråer. För att få en djupare förståelse och kunna jämföra mellan de stora och små revisionsföretagen bestämde vi oss för att intervjua fyra revisorer, varav två arbetar på stora och två arbetar på mindre byråer. Urvalsprocessen och metoderna för dessa revisorer har noggrant övervägts och beskrivs nedan.

Deltagarna för intervjun valdes ut med hjälp av ett strategiskt urval baserat på vissa kriterier (Bryman & Bell, 2021). Urvalskriterierna på respondenterna som formades fastställdes för att säkerställa att respondenterna har relevans, kompetens och erfarenhet för att samla in tillförlitlig empiri för studien. Kriterierna på respondenterna var följande: alla deltagare skulle vara heltidsanställda, haft flera års erfarenhet och ha godkänts i provet för auktoriserade revisorer. Detta säkerställer nödvändiga professionella färdigheter och kunskaper om både traditionella och digitala revisionsmetoder. Dessutom begränsades urvalet till revisorer som arbetar i privata revisionsföretag och inte revisorer som arbetar i den offentliga sektor. Detta för att fokuset skulle vara på de som dagligen hanterar affärsrevisionsprocesser.

Storleken på de företag där revisorerna arbetar definieras som tidigare nämnt i punkt 1.1 enligt årsredovisningslagen (SFS 1995:1554) som kategoriserar företag som stora ifall de uppfyller minst två av följande tre kriterier: en årlig omsättning på minst 80 miljoner kronor, minst 50 anställda och en balansomslutning på minst 40 miljoner kronor. Företag som inte uppfyller två av dessa krav, klassificeras som ett litet eller medelstort företag (SFS 1995:1554). Denna skillnad är central för vår forskning eftersom den gör det möjligt för oss att jämföra hur digitaliseringen sker och hur den påverkar revisionsprocessen i både små respektive stora företag som är en av studiens forskningsfrågor.

Rekryteringsprocessen efter respondenter inleddes med att vi kontaktade flera revisionsbyråer som uppfyllde urvalskriterierna ovan. Vi formulerade våra studiemål och forskningsfrågor för att hjälpa byråerna att förstå vikten av deras deltagande och vilken typ av information vi söker för att utföra arbetet. Därefter uppmanades byråerna att nämna lämpliga kandidater som uppfyller de angivna kriterierna och som var villiga att delta i vår intervju samt att dela med sig av sina erfarenheter och åsikter om digitaliseringens inverkan. Att rekrytera respondenter från revisionsföretag visade sig vara en utmaning, främst på grund av deras höga

arbetsmängd. Studien utfördes under revisorers mest intensiva period, deras högsäsong. Därav var det en utmaning i sig att hitta respondenter som ville och kunde delta samt som ville delta i intervjun.

Alla potentiella deltagare informerades om studiens syfte, metod samt deras roll i undersökningen. De informerades också om att deras deltagande var frivilligt, att de kunde vara anonyma om de så önskade och att de kunde avsluta sitt deltagande när som helst. Vi skapade en formell process för informerat samtycke, där respondenterna undertecknade en samtyckesblankett innan intervjuerna kunde påbörjas. Genom att följa dessa steg i urvalsprocessen har vi säkerställt att datainsamlingen är både relevant och tillförlitlig. Denna metod gav en stabil grund för att kunna besvara studiens forskningsfrågor.

3.4.1 Intervju Tabell

Respondenter	**Antal års erfarenhet**	**Auktoriserade**	**Arbetsplats**
Respondent A	12 år	Ja	KPMG (större)
Respondent B	9 år	Ja	ABC Revision Göteborg AB (mindre)
Respondent C	15 år	Ja	PWC (större)
Respondent D	10 år	Ja	Borevision (mindre)

3.5 Forskningsetik

Etiska överväganden har beaktats i forskningsprocessen för att säkerställa att god forskningssed följs, samt att kvaliteten på forskningen säkerställs. Vi har tagit hänsyn till individskyddskravet i vår studie eftersom andra medverkar i vår forskning. För att garantera att individer som medverkar i studien ska skyddas mot kränkning, förnedring eller skada har man infört individskyddskravet (Vetenskapsrådet, 2017). I vår studie har vi beaktat de fyra forskningsetiska principerna som en studie ska ta hänsyn till, vilka är: nyttjandekravet ,informationskravet, konfidentialitetskravet och samtyckeskravet. Informationskravet uppfyller vi till följd av att respondenterna fått åtkomst till våra kontaktuppgifter, detta för att

kunna ha en chans att ställa frågor om studien. Syftet med studien, genomförandet och respondenternas roll i studien förklarades för alla respondenter. Samtyckeskravet följdes, då varje individ informerades om frivilligt deltagande, rätt till att avbryta sitt deltagande, men även att de insamlade uppgifterna inte kommer att tillämpas för någon annan avsikt än forskning. Varje respondent fick bekräfta att de godkände att intervjun spelades in och det förklarades att de skulle vara anonyma i studien. Kondifentidentialitetskravet tillgodoses, detta eftersom respondenternas personuppgifter inte offentliggörs i studien, i och med att det inte kommer bidra med något till studiens resultat. Alla delaktiga informerades att enbart vi författare tar del av deras personuppgifter. För vår studie ansåg vi att det räcker med yrkestitel och antalet verksamma år. Nyttjandekravet beaktades då den information vi fått enbart används för studiens syfte men även att efter vår studie publiceras raderas respondenternas information från vår insamlade data, vilket de fick förklarat innan intervjun.

3.6 Trovärdighet

Inom en kvalitativ forskning granskas kvaliteten utefter två olika kriterier - äkthet och trovärdighet (Bryman & Bell, 2017). Äkthet kontrollerar studiens verklighet och om den återspeglar en rättvis bild, men trovärdighet å andra sidan är uppdelad i fyra delkriterier - pålitlighet, konfirmering, överförbarhet och tillförlitlighet (Bryman & Bell, 2017). För att öka tillförlitligheten i studien är det nödvändigt att respondenterna får en respons om vad skribenterna kommit fram till, detta för att respondenten ska kunna försäkra att svaren är rätt tolkade (Bryman & Bell, 2017). Genom att vidarebefordra de transkriberade intervjuerna till vardera intervjupersoner för att säkerställa att vi uppfattat svaren korrekt, har vi därigenom tagit hänsyn till tillförlitlighet. För att slippa misstolkningar och felaktigheter av intervjun hade varje respondent möjlighet att gå igenom transkriberingen av intervjuerna.

En svårighet med kvalitativ forskning är att överföra resultaten till ett annat sammanhang (Bryman & Bell, 2017). För att öka överförbarheten av studien har vi lämnat en omfattande och detaljerad beskrivning av hur studien genomfördes, tidigare studier, metoder och deltagarnas erfarenheter. Detta ger läsaren möjlighet att utvärdera om resultaten av studien kan överföras till ett annat sammanhang. För att säkerställa forskningens tillförlitlighet bör alla delar av forskningsprocessen vara så öppna och tillgängliga för läsare som möjligt (Bryman & Bell, 2017). För att öka tillförlitligheten i vår forskning har vi noggrant övervägt varje steg i forskningsprocessen. Vid konfirmeringen analyseras hur forskaren har haft

kontroll över de åsikter och värderingar som man har och inte tillåtit dessa ha en felaktig inverkan på studien (Bryman & Bell, 2017). En annan utmaning vi stött på under studiens gång är att vi inte kunnat intervjua så många som vi tänkt oss. Detta eftersom revisorerna har sin högsäsong, i och med detta för att berika vår studie har vi använt oss av FAR:s branschrapporter för att kunna jämföra dessa med våra intervjuer samt för en bredare informationsinsamling. Vi har agerat i god tro, detta då vi har varit objektiva och har inte låtit personliga värderingar ha effekt på studiens resultat.

3.7 Transparens

I studien har vi tagit hjälp av Chat GPT 3.5, detta för att enbart sammanfatta och förenkla de underlag såsom artiklar som vi tyckte var svårtolkade. Chat GPT har varit till stöd för att underlätta förståelsen för svår bedömd text, då AI-modellen hjälpt oss att minimera feltolkningar och ordagrant förklara och sammanfatta texter som vi tyckte var svårbedömda. Efter dessa sammanfattningar har vi gått igenom dem och jämfört, för att se till att det stämmer. I och med detta anses inte Chat GPT påverka det presenterade huvudinnehållet i studien. Tillämpningen av denna funktion är godkänd av både examinator och handledare. För att hålla studiens transparens och trovärdighet är denna beskrivning med, detta för att förstå hur vi har gått tillväga med detta hjälpmedel.

4. Empiri & Analys

I det här avsnittet av uppsatsen redogör vi för de insikter och resultat som framkommit från vår datainsamling. Denna del av studien baseras på FARs branschrapporter och fyra genomförda intervjuer med revisorer från olika revisionsbyråer. I följande avsnitt presenterar vi en översikt av branschrapporterna och av varje intervju, där varje sammanfattning är formad för att spegla de synpunkter och erfarenheter som delades av varje respondent.

4.1 FAR:S branschrapporter

Digitaliseringen håller tydligt på att omforma revisionsområdet och ersätter gradvis traditionella manuella processer, som är i behov av kompetensutveckling samt förändrat ledarskap å andra sidan skapar risker för dataintrång och datasäkerhet (FAR, 2022, s.9). Brist på organisatoriska och ekonomiska resurser kan innebära bristande kompetens och oförmåga att hålla jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen, som kräver ständiga utbildningar och uppdateringar. Detta förstärks av branschrapporten "Något många lyfter fram som positivt är att det är ett arbete med stor variation, det är en bransch i snabb förändring och det är ett ständigt lärande eftersom branschförutsättningarna ofta ändras." (FAR, 2022,, s..8). I en föränderlig värld fungerar revisorer på bästa sätt i ett team med olika kompetenser. "Med mer globala standarder och digitaliserade verktyg är revisionen i dag i högsta grad globaliserad" (FAR, 2022, s.11).

Dagens generation har goda förutsättningar att arbeta inom revisionsbranschen eftersom de har god förmåga att använda digitala verktyg. "Digitalisering, automatisering och artificiell intelligens slår igenom alltmer och påverkar branschen som helhet och de olika yrkesrollerna." (FAR, 2022, s.9). Revisionsbranschen ger förutsättningar för karriärutveckling. "Omvärldsfaktorer som digitalisering, artificiell intelligens och ett ökat fokus på hållbar utveckling har medfört att företagen i branschen i dag efterfrågar ett bredare spektrum av kompetenser…" (FAR, 2022, s.5).

Revisionskvaliteten definieras som revisorns förmåga att upptäcka och rapportera felaktigheter i klientens finansiella rapporter som även FAR (2022) belyser “Digitaliseringen bedöms kunna jämna ut arbetsbelastningen över tid och underlätta för revisorn att agera snabbare så fort felaktigheter upptäcks.” (FAR, 2022, s.14).

Digitaliseringen har påverkat redovisningsbranschen i stor grad när det kommer till konkurrens om kunder, som kräver kompetensutveckling. “En del av hantverket har helt digitaliserats, vilket visserligen har ökat kostnader för olika system, men frigjort tid för redovisningskonsulten att ägna sig åt andra frågor, ofta av rådgivande karaktär.” (FAR,2022, s.19). Lovisa Eriksson, en redovisningskonsult, nämner att; “Digitaliseringen innebär att en del arbetsmoment försvunnit eller kommer att försvinna, då enkla uppgifter rationaliseras bort. Yrket handlar idag mycket om att bygga system och strukturer som effektiviserar de ekonomiska flödena.” (FAR, 2022, s.20). Enligt Lovisa Eriksson kommer distansarbete inte försvinna och ge möjligheten att utöka kundbasen, men även breda geografiska områden (FAR, 2020, s.20).

Specialistkompetens, kvalitetsstöd, utbildningar men även marknadsföring och utlandskontakter har blivit möjligt för mindre revisionsbyråer att anamma genom att samarbeta i samma nätverk. Det finns sex etablerade nätverk som används av ungefär 120 redovisningsbyråer (FAR, 2021, s.6). Rapporten FAR:s framtidsspaning 2020 belyser att digitalisering och automatisering påverkar branschen mest i form av hitta lösningsorienterade system (FAR, 2021, s.15). “Digitalisering och automatisering är kanske samhällets starkaste förändringskrafter globalt och har påverkat branschen i stor utsträckning.” (FAR, 2021, s.22).

4.2 Empiri & Analys utifrån respondenternas insikter

I detta avsnitt presenteras den insamlade datan från intervjuerna med de utvalda respondenterna i studien.

4.2.1 Teknologiskacceptans & användbarhet

Respondenterna lyfte fram flera utmaningar som de stod inför när de började gå över till digitaliserade revisionsprocesser. En av de största utmaningarna var att integrera digitalisering i den nuvarande arbetsprocessen, vilket krävde förändringshantering och

teknisk support. Att införa digitala verktyg innebar betydande förändringar och motstånd bland de anställda som var vana vid gamla metoder och var tveksamma till att använda nya teknologier. Respondent B från en mindre revisionsbyrå nämner: *"Vissa anställda trodde att de nya teknologierna skulle göra arbetet krångligare".* Detta motstånd från de anställda beror på en osäkerhet kring de nya digitala verktygen och en rädsla för att behöva lära sig nya system som kan verka komplicerade enligt Respondent B. Respondent A och C påpekar att det krävs tid för utbildning och övertygande kommunikation för att få de anställda att acceptera och inse användbarheten samt fördelarna som digitaliseringen medför på lång sikt. Respondent A betonar : *"Utbildningen är nyckeln till att minska rädslan och öka kompetensen bland de anställda".* Respondent A menar att utbildningen spelar en avgörande roll i att göra övergången till digitala verktyg smidigare. Genom utbildning kan byråerna säkerställa att anställda känner sig bekväma och kompetenta att använda de nya teknikerna, som minskar deras rädsla för förändringar.

Enligt Respondent B var det viktigt att ha en strategi för förändringshantering som innefattade både teknisk support och fortlöpande utbildning för att missförstånd inte skulle ske. Respondent B nämner också : *"För oss som inte har stora resurser att förhålla sig till, är det viktigt att försiktigt implementera digitaliserade tekniker för att missförstånd inte skulle ske som istället bromsar upp och försvårar vårt arbete".* Med detta menar Respondent B att med tanke på mindre resurser i jämförelse med större byråer, så måste man implementera det successivt för att det inte skulle ske missförstånd. Detta pekar på att det inte bara är viktigt att införa tekniska förändringar såsom nya digitala verktyg, utan också om att stötta alla anställda genom förändringar men även att implementera förändringen försiktigt.

Enligt Respondent C säkerställs det genom teknisk support och fortlöpande utbildning att de anställda kan hantera tekniska verktyg och utveckla sina färdigheter. Detta minskar motståndet mot förändring från de anställda och ökar effektiviteten vid implementering av ny teknik. Respondent C säger : "Vi *var verkligen tvungna att investera tid och resurser för att få alla ombord".* Detta menar Respondent C betonar vikten av engagemang och stöd från hela organisationen för att lyckas med förändring. Att "få alla ombord" innebär att skapa en gemensam förståelse och acceptans för förändringsprocessen, vilket kräver betydande involvering, kommunikation och tid från ledningen så att de anställda känner sig trygga. Respondent D från en mindre revisionsbyrå betonar också: *"Om man inte har en tydlig plan och följer upp hela tiden, kan digitaliseringen lätt glömmas bort och möta motstånd från de*

anställda”. Med detta menar Respondent D att förändring kräver investerad tid och resurser för att få alla ombord, företaget ska kunna försäkra att förändringen kommer att ske smidigt och att det kommer ge en långsiktig framgång. Ifall ledningen inte gör det på detta sätt, finns det risk för att det blir ineffektivt och att kvaliteten blir sämre under implementeringsfasen.

4.2.2 Automatiseringens roll i revisionsprocessen

Samtliga respondenter tog upp att de automatiserade verktyg som en stor fördel, hur automatiseringen hjälpt till att påskynda rutinprocesser och förbättra noggrannheten i revisionsprocessen. Respondent C berättar: *“Automatiserade verktyg hjälper oss att minska felaktigheterna på ett mycket mer effektivt sätt”.* Detta menar Respondent C har medfört att planeringen i revisionsprocessen förbättrats genom snabbare identifiering av vad som ska granskas. Samtliga respondenter gick också in på att den ökade effektiviteten frigör mer tid för andra arbetsuppgifter. Respondent A nämner : *“Med hjälp av automatiserade verktyg har vi kunnat lägga tid på att analysera och ge råd till våra kunder “.* Enligt Respondent A visar detta hur automatisering av rutinuppgifter förbättrat samtliga delar av revisionsprocessen. Eftersom det frigör resurser för revisorer till att fokusera på andra värdefulla arbetsuppgifter, som analysering och rådgivning . Även Respondent D som representerar en mindre revisionsbyrå tar upp fördelarna med automatiseringen *“Med tanke på att vi inte kanske inte har lika mycket resurser som de stora byråerna, så kan jag säga att även de grundläggande och mer enkla automatiseringsverktyg hjälper till att effektivisera revisionsprocessen”.* Respondent D menar att automatiseringens fördelar är tillgängliga för mindre byråer också med färre resurser.

Vidare tar samtliga respondenter upp avancerad dataanalys, och hur det gör det möjligt för revisorer att rapportera information till kunder som hjälper dem att förstå sin arbetsmiljö och fatta smartare beslut. Respondent C betonar : *“Det är fantastiskt att kunna ge våra kunder bättre insikt i deras data, vilket hjälper dem att se trender och mönster som tidigare kunde missats och som var svårare att identifiera”.* Förmågan att analysera snabbt och noggrant har gjort insikterna och rekommendationerna till mer värdefulla som också betonas av Respondent A: *“Digitaliseringen hjälpt till med att granska rapporterna, som har lett till att våra insikter blivit mycket mer värdefulla, eftersom vi nu kan analysera och förstå data på ett nytt och smidigt sätt”.*

Trots en del utmaningar med implementeringen av digitalisering betonade samtliga respondenterna de möjligheter som digitaliseringens automatiserade processer medfört.

4.2.3 Revisionskvalitet

En av fördelarna som respondenterna lyfte upp är effektivare datahantering och möjligheten att utföra djupare och svårare analyser. Respondent D nämner *" Digitaliseringen gör att vi snabbt kan samla in och analysera stora mängder data på ett effektivare sätt"*. Detta uttalande visar hur digitaliseringen hjälpt till att automatisera och effektivisera tidigare tidskrävande manuella processer. Automatiseringen av datahantering sparar tid och förbättrar revisionskvaliteten, vilket gör det möjligt för revisorer att genomföra mer detaljerade analyser och fatta bättre beslut. Digitaliseringen ökar därmed både effektiviteten och kvaliteten i revisionsprocessen. Samtliga respondenter var inne på samma spår och höll med Respondent D att detta är en klar fördel som digitaliseringens utveckling medfört. Respondent A påpekade att den ökade analytiska förmågan har lett till att planeringsfasen förbättrats i revisionsprocessen, genom utvecklingen av förebyggande teststrategier. Revisorerna kan förutse problem och felaktigheter i förväg och ge råd baserade på aktuell information. Detta förbättrar även övriga delar av revisionsprocessen, tillförlitligheten och korrektheten i granskningsfasen samt rapporteringen till kunder. *"Vi har gått från att fixa problem när de uppstår till att förebygga dem i förväg"* sa Respondent B och tillade att detta har förbättrat deras förmåga att leverera värdefull information till kunderna. Genom att förebygga problem istället för att bara reagera på dem, kan man minska risken för ineffektivitet, vilket leder till en mer stabil och pålitlig verksamhet.

Respondent C håller med de övriga respondenterna med att digitaliseringen förbättrat revisionskvalitet men påpekar även : *"Digitalisering leder inte automatiskt till högre revisionskvalitet. Utan rätt utbildning och anpassning kan det faktiskt leda till misstag och missförstånd"*. Med detta menar Respondent C att det är viktigt att revisorerna är välutbildade och använder digitaliseringens verktyg på ett effektivt sätt för att undvika misstag och missförstånd.

Genom att övergå till ett förebyggande tillvägagångssätt kan revisorer nu hjälpa sina kunder att förutse och hantera potentiella problem innan de blir allvarliga. Respondent B nämner också detta och berättar : *"Det är inte bara mer data vi kan hantera, utan vi kan också ge smartare och mer strategiska råd. Våra analyser som vi gör nu är mer detaljerade och kan*

verkligen göra skillnad för våra kunder ". Digitaliseringen har inte bara förändrat revisorers sätt att arbeta utan också förbättrat revisionens rådgivningen som kunderna får. Trots denna förbättrade rådgivning till kunder noterade några av respondenterna att de personliga interaktionerna med kunder försämras. Respondent B påpekar detta problem som kan uppstå : *"Det finns en risk att förlora den personliga kommunikationen med kunderna"*. Detta medför minskad direktkontakt med kunderna vilket kan påverka relationen negativt. Personlig kommunikation mellan kunderna och revisorerna är viktig för att bygga förtroende och förstå kundernas specifika behov.

4.2.4 Digitaliseringens möjligheter & utmaningar för större och mindre byråer

Förutom de tekniska och organisatoriska utmaningarna lyfte respondenterna även fram utmaningarna samt svårigheterna med dataintegritet och säkerhet. Respondent A från en större revisionsbyrå säger: *"Med övergången till digitala system ökar också risken för dataintrång, och att hålla kundernas data säker är alltid prio ett för oss"*. Detta innebär att företagen måste ständigt uppdatera sina säkerhetsprotokoll och även här regelbundet utbilda sina anställda i säkerhetsfrågor för att förhindra dataintrång och skydda känslig information. Denna förebyggande inställning gör att anställda är medvetna och beredda på att dataintrång är något som kan hända, för att möta nya hot på bästa sätt. Detta betonar också vikten av att ständigt förbättra och anpassa säkerhetsåtgärder för att stoppa möjliga cyberhot. Detta bekräftas också av Respondent C som var inne på samma spår och bekräftade vikten av säkerhet : " *Det var och är fortfarande en ständig kamp att hålla våra system säkra, speciellt med alla cyberhot som dyker upp"*. Detta uttalande understryker utmaningarna med cybersäkerhet. Cyberhot utvecklas ständigt, vilket kräver anpassningar och skapande av försvarsstrategier, vilket också kräver resurser.

Mindre företag har mindre resurser för att avsätta säkerhetsåtgärder, vilket gör det ännu viktigare för dem att noggrant planera och genomföra kostnadseffektiva säkerhetsstrategier. Respondent B bekräftar detta och nämner : *" För oss är det viktigt att få ut så mycket som möjligt av varje krona vi lägger på säkerhet för att kunna hålla jämna steg med alla nya hot som dyker upp"*. Utifrån detta uttalande kan mindre företag genom att vara strategiska i sina investeringar och använda tillgängliga resurser på ett effektivt sätt för att bibehålla en hög nivå av datasäkerhet.

Utmaningen för revisorerna blir att balansera effektiviteten som digitaliseringen medför för att behålla personlig kontakt för att säkerställa starka relationer till kunder samt hög kundnöjdhet. Mindre revisionsföretag har ofta mindre kunder och resurser än större revisionsföretag, vilket gör det lättare för dem att upprätthålla personlig och nära kontakt. Detta innebär också att de har dock svårare att uppnå samma effektivitet som större revisionsföretag genom digitalisering. Detta bekräftas av Respondent D från ett mindre revisionsföretag som säger : *"Ifall vi jämför med de större revisionsföretagen så har vi oftast mindre kunder vilket gör det lättare att hålla en nära kontakt med våra kunder, men de större revisionsbyråerna har en högre effektivitet än oss"*.

Respondent A är inne på samma spår som Respondent B och nämner att tidigare samtal för att hantera små problem eller ge personliga råd direkt har blivit mer sällsynta. *"Vi hanterar inte små problem på plats lika ofta som innan"*. säger Respondent A och fortsätter med att den minskade direkta kontakten kan påverka kundnöjdheten eftersom kunden kan känna att revisorn inte är lika tillgänglig. För att undvika detta nämner Respondent C att det är viktigt att implementera strategier för att upprätthålla hög kundnöjdhet och betonar att de nu använder digitala verktyg för att *"Förbättra kommunikationen och inte ersätta den"*. Respondent C menar att det är viktigt att använda digitaliseringens fördelar för att bygga strategier för att förbättra kommunikationen och inte göra det till en nackdel. Respondent C tillade också att de håller i virtuella möten där de kan diskutera rapporter och annat i realtid, som menar att detta hjälper till att upprätthålla en känsla av personlig närvaro. Detta bekräftas också av Respondent D som säger: *"Vi försöker använda digital teknik för att stärka och underlätta den personliga kontakten, inte ersätta den"*.

Respondent A anser att kombinera digitala teknikens effektivitet med personlig kundservice kan bibehålla god kontakt med sina kunder. Respondent B anser att detta inte är ett problem och påpekade att *"Genom att ha virtuella möten på digitala plattformar behåller vi den personliga kontakten med kunden på ett smidigt och effektivt sätt"*. Respondent B menar att digitaliseringen underlättat mycket för dem när det kommer till kommunikation med kunder och medarbetare och betonar att möjligheten för att träffa kunderna personligen inte försvinner utan sker mindre frekvent.

5. Diskussion

Digitaliseringen av revisionsprocessen har haft stor påverkan på både mindre och större revisionsföretag. Genom att jämföra empirin från denna studie med den teoretiska referensramen kan vi undersöka om praktiska erfarenheter från revisorer stämmer överens med den tidigare forskning.

5.1 Teknologiacceptans & användbarhet

En viktig teoretisk modell i denna studie är Technology Acceptance Model (TAM). Denna modell fokuserar på två huvudfaktorer : Upplevd användbarhet och användarvänlighet (Venkatesh & Davis, 2000). Enligt TAM påverkar dessa faktorer hur villiga användarna är att använda ny teknik. I vår studie tycker samtliga respondenter att digitala verktyg förbättrar deras arbetsprocesser och effektiviteten, vilket stödjer teorin om upplevd användbarhet. Respondent C nämner till exempel att digitaliseringens automatiserade verktyg hjälpt de att minska felen och förbättra noggrannheten i bland annat granskningsfasen av revisionsprocessen. Detta stämmer överens med TAM:s påstående att teknologins användbarhet och enkelhet är avgörande för dess acceptans. Förutom att noggrannheten förbättras i granskningsfasen nämner Respondent A att digitala plattformar och dataanalysprogram också har effektiviserat alla delar inom revisionsprocessen. Detta bekräftar TAM:s teori att upplevd enkelhet och användbarhet leder till en ökad vilja att använda tekniken. FARs branschrapporter (2021) stödjer dessa resultat, genom att visa att avancerade IT-system och digitala verktyg har gjort det möjligt för revisionsbyråer att effektivisera och förbättra revisionsprocessen. Enligt FAR (2021) har användningen av molnbaserade plattformar och dataanalysprogram blivit allt vanligare och bidragit till att förbättra både revisionskvaliteten och effektiviteten.

Venkatesh & Bala (2008) betonar att upplevd användbarhet och användarvänlighet påverkar både initial acceptans och den långsiktiga användning av teknik. Detta stämmer överens med empirin i vår studie där Respondent B säger att det fanns initialt motstånd från de anställda mot digitaliseringen men hanterades genom kontinuerlig användning och utbildning. Detta ledde till förbättrade processer och gjorde det enklare för anställda att acceptera. Respondent

B påpekade att anställda till en början var skeptiska till de digitala förändringarna men med tiden efter att ha insett fördelarna och fått tillräckligt med utbildning ändrades deras inställning för implementering av digitalisering. Nyare forskning av Pramuka & Pinasti (2020) stödjer detta och visar att i TAM modellen finns det ett samband mellan individuella skillnader och IT-acceptans. Faktorer som påverkar individernas uppfattning om ett systems användbarhet och användarvänlighet är hur snabbt samt effektivt som användarna kommer kunna ta sig an den nya tekniken. Respondent D betonade detta : *"Om man inte har en tydlig plan och följer upp hela tiden, kan digitaliseringen lätt glömmas bort och möta motstånd från de anställda".* Vilket visar att användarnas uppfattning om teknikens användbarhet och användarvänlighet är avgörande för implementering av digitaliseringens teknologier.

5.2 Automatiserings roll i revisionsprocessen

Automatisering inom revisionsbranschen har lett till stora förändringar och bidragit till att förbättra revisionsprocessen, vilket stöds av både empiri och teori. Kruskopf et al. (2017) nämner hur automatisering och avancerad dataanalys förändrar revisionsprocessen genom att hantera större mängder data på snabbare och effektivare sätt. Dessa fördelar är något som våra respondenter också bekräftar, Respondent A säger att automatisering har frigjort tid för revisorer för att tänka på andra strategiska och analytiska granskningar, vilket gör att de kan ge bättre råd till sina kunder. Automatiseringen har på detta sätt förbättrat planeringfasen och granskningsfasen i revisionsprocessen. Respondent B nämner också att automatisering hjälpt till att minska antalet manuella fel och förbättrat korrektheten i deras arbete. Enligt FAR branschrapporter (2021) och (2022) har automatiseringen bidragit till att revisionsbyråer kan hantera större mängder av data mer effektivt, vilket möjliggör större och detaljerade revisioner på kortare tid. Utöver detta bekräftar FARs branschrapporter att automatiseringen möjliggjort för revisorer att fokusera mer på annat än rutinmässiga uppgifter. Respondent C nämner också fördelarna med automatisering och säger att man nu kan identifiera avvikelser och bedrägerier genom att kontinuerligt övervaka den finansiella ställningen. Respondent D påpekade att även de grundläggande automatiseringsverktygen och molnbaserade lösningar som inte kräver stora resurser hjälper till att effektivisera samt förbättra revisionsprocessen. Detta nyanserar tidigare forskning som ofta lägger fokus på större byråers användning av avancerad teknologi.

5.3 Digitaliseringens utmaningar & möjligheter för större och mindre byråer

Digitaliseringen medför både möjligheter och utmaningar och dessa är olika för stora och små revisionsbyråer. För att kunna dra nytta av automatisering i bredare utsträckning krävs det att investera i avancerad teknik som maskininlärning och AI, vilket är lättare för de större byråerna, då de ofta har mer resurser. Samtliga respondenter nämner att, de tekniska fördelar skapar möjlighet för revisorer att lägga fokus på analyser istället för datahantering vilket förbättrar planerings och granskningsfasen i revisionsprocessen. Detta i sin tur överensstämmer med teorin om att automatiseringen bidrar till mer värdeskapande aktiviteter genom att frigöra resurser från administrativa uppgifter (Andersson & Engström, 2016). Detta medför att större revisionsfirmor har en klar fördel när det kommer till implementering och användning av ny teknik. Tekniken tillåter en bredare förståelse för den ekonomiska situationen samt bättre grund för rådgivning och strategiska beslut. Detta möjliggörs genom realtidsuppföljning och kontinuerlig övervakning av kundens ekonomi. De större byråerna har förutsättningarna för att investera i omfattande utbildningsprogram för att se till att deras revisorer kan använda de nya digitala verktygen effektivt (FAR,2022).

En utmaning respondent B ansåg som arbetar på en mindre revisionsbyrå är att det är svårt att hålla jämna steg med teknikutvecklingen. Detta beror på att mindre byråer står inför större utmaningar för att kunna investera i att utbilda personal och ny teknik, vilket beror på deras begränsade resurser. Mindre byråer lägger större fokus på lösningar som kräver mindre investeringar, vilket i detta fall är molnbaserade lösningar, som i sin tur hjälper dem att dra nytta av digitaliseringen (FAR, 2021). Förbättrad korrekthet och effektivitet kan även uppnås genom mindre investeringar i digitala lösningar vilket stämmer överens med teorin (Kokina & Davenport, 2017).

Även om mindre revisionsföretag står inför en rad utmaningar kan dessa byråer använda möjligheterna digitaliseringen medför för att bilda en mer anpassningsbar och flexibel arbetsmiljö. Detta genom att koncentrera sig på att förbättra digitala kompetenser och maximera användningen av befintliga resurser kan dessa revisionsbyråer konkurrera effektivt även med begränsade medel. Förmågan att snabbt anpassa sig till nya teknologier och arbetsmetoder kan ge dem konkurrensfördelar i en alltmer teknikdriven marknad (FAR, 2021).

5.4 Revisionskvalitet

Revisionskvalitet är en avancerad uppfattning som påverkas av digitaliseringen. Francis (2004) förklarar god revisionskvalitet som revisorns kompetens att genomföra en kvalificerad revisionsberättelse i rätt tid. Genom att öka tillförlitligheten och noggrannheten i finansiella rapporter, vilket också bekräftas av empiriska bevis, har digitala verktyg haft en betydande inverkan på denna aspekt (Kokina & Davenport, 2017; Brynjolfsson & McAfee, 2016). Respondent A betonar att avancerade analytiska förmågor är nyckeln som öppnar dörren till utvecklingen av förebyggande teststrategier. Dessa strategier möjliggörs av avancerade dataanalysverktyg som förbättrar kvaliteten på revisionen genom att upptäcka och förebygga problem innan de uppstår, snarare än att korrigera dem senare (Knechel och Salterio, 2016). Genom att använda prediktiv analys kan revisorer bättre förutsäga och hantera potentiella risker, vilket inte bara förbättrar noggrannheten i revisionerna utan också effektiviteten i hela revisionsprocessen (Moffitt, Rozario, & Vasarhelyi, 2018). Dock en annan viktig insikt som Respondent D presenterade, är att implementering av digitalisering inte automatiskt leder till förbättrad revisionskvalitet utan kan även skapa missförstånd och misstag. Detta ifall inte revisorerna använder verktygen på ett effektivt sätt eller inte får tillräcklig och bra utbildning. Denna insikt nyanserar tidigare forskning och understryker behovet av ständig utbildning samt stöd.

Enligt den tidigare forskningen så hjälper digitaliserade verktyg också att standardisera revisionsprocessen, minska risken för mänskliga fel och förbättra innehållet i revisionen. Med hjälp av automatiserade system kan revisorer utföra mer omfattande revisioner snabbare och med bättre precision. Detta förbättrar revisionens kvalitet ytterligare genom att göra det möjligt att identifiera avvikelser och oegentligheter mer effektivt (Christensen et al., 2015). En annan viktig aspekt som påverkas av digitaliseringen är revisorernas roll och deras arbetssätt. Respondent B nämner att digitala verktyg möjliggjort övergången från traditionella, manuella metoder till mer komplexa tekniska lösningar, vilket möjliggjort att revisorer kan fokusera på mer analytiska och strategiska uppgifter. Genom att frigöra tid från rutinmässiga uppgifter kan revisorer spendera mer tid på att förstå och analysera kundens verksamhet och förbättra deras förmåga att ge värdefulla insikter och rekommendationer (Knechel och Salterio, 2016; Moffitt, Rozario och Vasarhelyi, 2018).

Dessutom bidrar digitaliseringen också till utvecklingen av kommunikation och samarbete i revisionsprocessen. Med molnbaserade lösningar och realtidsdata kan revisorer och kunder arbeta tillsammans mer effektivt, vilket leder till snabbare beslutsfattande och högkvalitativt revisionsarbete. Detta samarbete bidrar till en mer dynamisk och lyhörd revisionsprocess som gör det möjligt för revisorer att snabbt reagera på nya uppgifter och förändringar i kundens verksamhet (FAR, 2021). Slutligen kan revisionsföretag bättre uppfylla lagstadgade krav och standarder genom att integrera digitala verktyg i revisionsprocessen. Ett automatiserat system kan ytterligare förbättra kvaliteten på revisionen och säkerställa att revisorns arbete är öppet och tillförlitligt genom att säkerställa att alla steg i revisionsprocessen dokumenteras och att revisionen uppfyller de senaste lagkraven (Francis, 2004; FAR, 2021).

6. Slutsats

I kapitlet ges en presentation av framkomna slutsatser som besvarar studiens forskningsfrågor, studiens bidrag, studiens begränsningar och avslutningsvis ges förslag till framtida forskning.

Syftet med denna kvalitativa studie är att undersöka och jämföra hur digitaliseringen påverkar revisionsprocessen i mindre och större revisionsföretag. Studien syftar till att identifiera de huvudsakliga effekterna, utmaningarna och möjligheterna som digitalisering medför, samt att utforska hur företag anpassar sig till de nya digitala verktygen och metoderna.

- Vilka utmaningar och möjligheter har identifierats av mindre och större revisionsföretag i samband med övergången till mer digitaliserade revisionsprocesser

- Hur har digitaliseringen påverkat kvaliteten och effektiviteten i revisionsprocessen enligt erfarenheterna från mindre och större revisionsföretag?

6.1 Studiens resultat

Utifrån studiens resultat dras slutsatsen att digitaliseringen har haft olika effekter på de olika delarna av revisionsprocessen : planering, granskning och rapportering. Vår studie visar att planeringsfasen har förbättrats genom automatisering av rutinmässiga arbetsuppgifter, vilket har effektiviserat och förbättrat kvaliteten på revisionsprocessen. Automatiseringen har därmed frigjort tid för revisorerna och även gjort det möjligt att genomföra bredare och mer detaljerade analyser. Detta förbättrar revisorernas analytiska förmåga och möjliggör förebyggande teststrategier.

Studien visar också att granskningsfasen påverkats positivt genom införandet av digitala verktyg och avancerad dataanalys, vilket möjliggör mer djupgående och svårare undersökningar. Digitaliseringens verktyg har gjort det möjligt att snabbt bearbeta stora datamängder och kan upptäcka avvikelser som kan upptäcka felaktigheter. Detta har förbättrat korrektheten och tillförlitligheten i granskningsarbetet.

Enligt denna studie så är rapportering den del av revisionsprocessen som påverkats minst av digitaliseringen, eftersom den fortfarande är till stor del beroende av mänskliga insatser. Trots detta visar studiens resultat att rapporteringen också förbättras eftersom rapporterna blir mer tillförlitliga och noggranna genom digitaliseringens automatiserade verktyg. Digitaliseringens verktyg förbättrar även möjligheterna för revisorer att fokusera mer på värdeskapande arbetsuppgifter som ger större värde för kunderna.

Studien visar även att mindre revisionsbyråer står inför större utmaningar jämfört med större revisionsbyråer på grund av begränsade resurser. Dessa byråer har svårare att investera i digitaliseringens avancerade teknik samt att investera i utbildningen som krävs. Detta tvingar dem att förlita sig på kostnadseffektiva lösningar som molntjänster för att kunna konkurrera effektivt.

En av de största utmaningarna för både mindre och större revisionsbyråer som denna studie kommit fram till är behovet av ständig kompetensutveckling. Revisorer måste lära sig nya tekniska färdigheter för att hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen, vilket kräver investering i utbildning och teknisk support. Vid bristande utbildning och stöd kan det leda till misstag och misssförstånd som istället försvårar revisionsprocessen. Trots dessa utmaningar kommer studien fram till att digitaliseringen medför också stora möjligheter, såsom förbättrad effektivitet, kvalitet och noggrannhet i samtliga delar av revisionsprocessen.

6.2 Studiens bidrag

Denna studie undersöker hur digitaliseringen påverkar revisionsprocessen i mindre och större revisionsbyråer, och identifierar de huvudsakliga effekterna, utmaningarna och möjligheterna. Studien visar att digitala verktyg, som artificiell intelligens och molnbaserade system, förbättrar effektiviteten och korrektheten i revisionsprocessen. Detta är speciellt relevant för mindre revisionsbyråer som har stor nytta av kostnadseffektiva digitala lösningar. För revisorer betonas vikten av att utveckla teknisk kompetens och anpassa sig till digitala arbetssätt, vilket gör att de kan fokusera mer på att analysera risker och rådgivande som också ingår i revisorns arbetsroll. Revisionsbyråerna uppmanas till att investera i utbildning och tekniskt stöd för att underlätta övergången till digitala verktyg. Studien understryker också behovet av förändringshantering för användning av ny teknologi. Utbildningsprogram för

blivande revisorer bör inkludera kurser i dataanalys och IT-säkerhet för att möta framtidens krav.

Studien ger sammanfattningsvis insikter och rekommendationer som hjälper revisionsbyråer att hantera digitaliseringens utmaningar och möjligheter. Detta bidrar till att förbättra både effektiviteten och revisionskvaliteten.

6.3 Begränsningar

Trots att denna studie ger viktiga insikter om hur digitaliseringen påverkar revisionsprocessen, finns det flera begränsningar som påverkar resultatet och deras användbarhet. En av de största begränsningarna är storleken på urvalet, vilket innebär att de åsikter och insamlade data från respondenterna i denna studie inte representerar hela branschen. Studiens resultat borde därför tolkas försiktigt och man bör inte dra allmänna slutsatser baserat på denna studie, eftersom resultaten kanske inte är helt pålitliga eller relevanta för hela revisionsbranschen. En annan begränsning är urvalsmetoden, som baserades på vilka som var tillgängliga och bekväma att nå. Detta kan ha lett till att vissa delar av revisionsbranschen är över- eller underpresterade. Metoden kan också påverka hur relevanta och användbara resultaten är för olika aktörer inom branschen, särskilt för de som inte medverkade i denna studie. Urvalet består också främst av yngre revisorer, vilket också kan påverka resultatet då deras perspektiv och erfarenhet dominerar. Yngre revisorer kan ha en annan syn på digitalisering än äldre revisorer som har 20-30 års erfarenhet, vilket kan göra att resultatet påverkas av deras erfarenhet och åsikter.

Trots dessa begränsningar ger studien värdefulla insikter som kan vägleda framtida forskning och praktiska tillämpningar inom digitalisering och revision. För att göra resultaten mer representativa och pålitliga bör framtida studier inkludera ett mycket större och varierat urval av respondenter.

6.4 Förslag till vidare forskning

För framtida forskning rekommenderar vi att forska vidare hur regler och lagar påverkar digitaliseringens inverkan på revisionsprocessen samt själva branschen. En studie kan ge en

bättre förståelse av hur juridiska ramverk kan förenkla eller kväva digitaliseringen (Lascâu, 2022). Ett annat intressant ämne att forska om är skillnaden mellan utbildning och de kompetenser som revisionsbyråer begär hos nyexaminerade ekonomer (IFAC, 2020). Forskare kan gå in djupare i att analysera digitaliseringens utveckling mellan stora och små redovisningsbyråer, apropå de ekonomiska resurser mindre byråer har till sin besittning. Inom revisionsbranschen har digitaliseringen satt nya standarder för att genomföra arbetsuppgifter snabbare genom tillämpning av digitala verktyg, detta för att få en så bra helhetsbild som möjligt. Man kan notera att revisionsbranschen är i ett stadie där människor och maskiner kompletterar varandra.I och med detta är det viktigt att revisionsfirmor utvecklar den digitala progressionen samt förhåller sina verktyg och program efter samhällets omväxling. Det krävs ständig utveckling och forskning för att säkra en jämn framväxt samt implementering av digitala verktyg inom revision.En annan aspekt forskare kan ta hänsyn till är att undersöka den långsiktiga påverkan av digitaliseringen på revisionskvaliteten och huruvida framtida utvecklingen för yrket ser ut (Francis, 2011; Knechel et al., 2013) .Den digitala utvecklingen erbjuder möjligheter som revisorer bättre kan dra nytta av genom att anpassa sina IT-kunskaper samt förstå de digitala processerna bättre.För att detta ska vara möjligt behövs en konstant utveckling samt professionalisering av yrket, detta för att bemöta utmaningarna framtiden har (Kairos Future, 2016; Revisorsinspektionen, u.å.).

7. Referenslista

Abou-El-Sood, H., et al. (2015) The impact of digitalization on auditing. *Journal of Accountancy,* 19 pp. 19 (3) https://doi.org/10.1111/ijau.12039

Ahmad, N. (2019) Utilization of big data in the auditing sector. *Audit Journal,* 24(2).

Ali, M., Khan, S.U. and Vasilakos, A.V. (2015) 'Security in cloud computing: Opportunities and challenges', *Information sciences*, 305, pp. 357–383. https://doi.org/10.1016/j.ins.2015.01.025.

Andersson, T & Engström, C. (2016). The future of auditing: Embracing digital transformation. *Audit Futures Journal.*

Beyer, S. (2019). *Den digitala omställningen: strategier och perspektiv*. (1 uppl.). Roos & Tegnér.

Bierstaker, J., Janvrin, D. & Lowe, D. J. (2008). An Examination of Audit Information Technology Use and Perceived Importance. *Accounting Horizons*, *22*(1), 1–21. https://doi.org/10.2308/acch.2008.22.1.1

Bloomberg, J. (2018). "Digitization, digitalization, and digital transformation: Confuse them at your peril." *Forbes*.

Boone, J. P., Khurana, I. K. & Raman, K. K. (2010). "Do the Big 4 and the second-tier firms provide audits of similar quality?" *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(4) pp. 330-352 https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2010.06.007

Brown, S. A., Massey, A. P., Montoya-Weiss, M. M. & Burkman, J. R. (2002). "Do I really have to? User acceptance of mandated technology." *European Journal of Information Systems*, 11(4) pp. 283-295 https://doi.org/10.1057/palgrave.ejis.3000438

Bryman, A. & Bell, E.,)2017). *Business Research Methods*. 4th ed. Oxford: Oxford University Press.

Bryman, A., & Bell, E. (2021). *Business Research Methods*. Oxford University Press.

Brynjolfsson, E. & McAfee, A. (2016). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W. W. Norton & Company.

Carrington, T. (2014). Revision. 2. uppl., Stockholm: Liber

Christensen, B.E., Glover, S.M. och Wood, D.A. (2015) 'Auditing in the digital era', Journal of Accountancy, 220(1), pp. 32-37

Clark, T., Adams, J., & Brown, M. (2021). *Bryman's social research methods* (6th ed.). Oxford: Oxford University Press.

Collis, J. & Hussey, R., (2014). *Business Research: A Practical Guide for Undergraduate and Postgraduate Students*. 4th ed. London: Palgrave Macmillan.

Creswell, J.W. & Creswell, J.D., (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 5th ed. Thousand Oaks: SAGE Publications.

Crosley, G. & Andersson, E. (2018). "Audit innovation: Enhancing the audit through data analytics." *CPA Journal*, 88(9)

David, M. & Sutton, C. D. (2016). *Social Research: An Introduction*. Sage Publications.

Davis, F. D. (1989). "Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology." *MIS Quarterly*, *13*(3), 319–340. https://doi.org/10.2307/249008

DeAngelo, L.E. (1981) 'Auditor size and audit quality', *Journal of accounting & economics*, 3(3), pp. 183–199. Available at: https://doi.org/10.1016/0165-4101(81)90002-1.

Dimnik, T. & Felton, S. (2006). "Accounting education: Charting the course through a perilous future." *Accounting Education: An International Journal*, 15(4)

Eklöv Alander, G. (2019). En bok om revision. Lund: Studentlitteratur AB

EY (2020). "Future of audit: The role of data analytics and AI in auditing." *EY Global Reports*.

FAR Online, u.å. Revision - En praktisk beskrivning. Tillgänglig: https://www.faronline.se/dokument/r/revision_en_praktisk_beskrivning/

FAR, 2016. Digitalization and its impact on auditing. *FAR Branschrapporter*.

FAR, 2021. The evolution of auditing: embracing new technologies. *FAR Branschrapporter*.

FAR, 2022. Future of auditing in a digital world. *FAR Branschrapporter*.

Francis, J.R. (2004) 'What do we know about audit quality?', *The British accounting review*, 36(4), pp. 345–368. https://doi.org/10.1016/j.bar.2004.09.003.

Francis, J.R. (2011) ‘A Framework for Understanding and Researching Audit Quality’, *Auditing : a journal of practice and theory*, 30(2), pp. 125–152. https://doi.org/10.2308/ajpt-50006.

Francis, J.R. and Wilson, E.R. (1988) ‘Auditor Changes: A Joint Test of Theories Relating to Agency Costs and Auditor Differentiation’, *The Accounting review*, 63(4), pp. 663–682.

Gilan, A. & Hammarberg, B. (2016). *Digitaliseringens påverkan på redovisning och revision*. Redeye.

Gioia, D.A., Corley, K.G. and Hamilton, A.L. (2013) ‘Seeking Qualitative Rigor in Inductive Research: Notes on the Gioia Methodology’, *Organizational research methods*, 16(1), pp. 15–31. https://doi.org/10.1177/1094428112452151.

Gray, P. & Rumpe, B., 2015. Digitalization in auditing: Opportunities and challenges. *Journal of Accountancy*. 14 (4), https://doi.org/10.1007/s10270-015-0494-9

Greco, M. and Grimaldi, M. (2015) ‘What is big data? A consensual definition and a review of key research topics’, in *AIP Conference Proceedings*. Melville: American Institute of Physics, pp. 104–104. https://doi.org/10.1063/1.4907823.

Gupta, P. P. och Leech, T. J. (2019) 'The impact of digitization on the audit profession', *Journal of Information Systems and Technology Management*

Hatch, M. J. (2018). *Organization Theory: Modern, Symbolic, and Postmodern Perspectives*. Oxford University Press. 26 (4), pp 215-218

Herrbach, O. (2001) ‘Audit quality, auditor behaviour and the psychological contract’, *The European accounting review*, 10(4), pp. 787–802. https://doi.org/10.1080/09638180127400.

Hunton, J.E. & Rose, J.M., 2010. Technological advancements in auditing: automation and its implications. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 29(2). pp 297–312.

IFAC (2020). *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements*. International Federation of Accountants.

Issa, H., Sun, T. and Vasarhelyi, M.A. (2016) ‘Research Ideas for Artificial Intelligence in Auditing: The Formalization of Audit and Workforce Supplementation’, *Journal of emerging technologies in accounting*, 13(2), pp. 1–20. https://doi.org/10.2308/jeta-10511.

Jacobsen, D.I., 2002. *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Kairos Future. (2016). *Framtidens rådgivning, redovisning och revision - en resa mot år 2025.* framtidens-radgivning-redovisning-och-revision---kairos-futures-rapport.pdf (far.se)

Khurana, I.K. and Raman, K.K. (2004) 'Litigation Risk and the Financial Reporting Credibility of Big 4 versus Non-Big 4 Audits: Evidence from Anglo-American Countries', *The Accounting review*, 79(2), pp. 473–495. https://doi.org/10.2308/accr.2004.79.2.473.

Knechel, W.R. & Salterio, S.E., 2016. *Auditing: Principles and Practice*. 3rd ed. London: Pearson.

Kokina, J. and Davenport, T.H. (2017) 'The Emergence of Artificial Intelligence: How Automation is Changing Auditing', *Journal of emerging technologies in accounting*, 14(1), pp. 115–122. https://doi.org/10.2308/jeta-51730.

Kratzke, N. & Quint, P.C., (2017). Cloud computing and its impact on auditing. *Audit Journal*. Automation is changing auditing." *Journal of Accountancy*, 224(4)

Krishnan, J. & Schauer, P. C. (2001). "Differences in quality among audit firms." *Journal of Accountancy*, 191(3)

Kruskopf, S. et al., 2017. Big data and the future of auditing. *Audit Journal*.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. Sage Publications.

Lascău, A. (2022). *The benefits of audit digitalisation and effects on the work of auditors*. Annals of the University of Craiova: Economic Sciences Series. Vol.1 (50), pp. 68-75, http://feaa.ucv.ro/annals/v1_2022/008.pdf

Lin, C.-W. and Wang, C.-H. (2011) 'A selection model for auditing software', Industrial management + data systems, 111(5), pp. 776–790. https://doi.org/10.1108/02635571111137304.

Lennox, C. (1999). Audit quality and auditor size: An evaluation of reputation and deep pockets hypotheses. Journal of Business Finance and Accounting, 26 (September/October), 779–805.

Lombardi, D. R., Bloch, R. & Vasarhelyi, M. A. (2015). The Current State and Future of the Audit Profession. *Current Issues in Auditing*, *9*(1), P10–P16. https://doi.org/10.2308/ciia-50988

Magnusson, J. & Nilsson, A. (2014). "Real-time auditing: The impact of digitization on the audit profession." *Journal of Accounting and Technology*, 6(1)

McCloskey, D (2006) 'The Importance of Ease of Use, Usefulness, and Trust to Online Consumers: An Examination of the Technology Acceptance Model with Older Consumers', *Journal of organizational and end user computing*, 18(3), pp. 47-52. https://doi.org/10.4018/joeuc.2006070103.

Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation*. Jossey-Bass.

Moffitt, K. C., Rozario, M. A., & Vasarhelyi, A. M. (2018). Robotic Process Automation for Auditing. *Journal Of Emerging Technologies In Accounting*, *15*(1), 1-10. https://doi.org/10.2308/jeta-10589

Myers, J. N., Myers, L. A. & Omer, T. C. (2003). "Exploring the term of the auditor-client relationship and the quality of earnings: A case for mandatory auditor rotation?" *The Accounting Review*, 78(3), 779-799. https://doi.org/10.2308/accr.2003.78.3.779

Nationalencyklopedin (2018). "Digitalisering." *Nationalencyklopedin*.

Ouaadi, I & El Haddad, M (2021) "Determinants Of Cloud Accounting Adoption Intention: The T.O.E, D.O.I and T.A.M. Models," *Journal of Accounting Research, Organization and Economics*, 4(3), pp. 216–233.

Patel, R. & Davidson, B., 2019. *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Pramuka, B.A. & Pinasti, M. (2020) "Does Cloud-Based Accounting Information System Harmonise the Small Businesses Needs?," *Journal of information and organizational sciences*, 44(1), pp. 141.

PwC, u.å. Revisionsberättelse eller bokslutsrapport – vad behöver du? https://www.pwc.se/sv/revision/revisionsberattelse-eller-bokslutsrapport.html

Rezaee, Z., Elam, R. & Sharbatoghlie, A. (2001). Continuous auditing: the audit of the future. *Managerial Auditing Journal*, *16* (3), 150–158. https://doi.org/10.1108/02686900110385605

Revisorsinspektionen (u.å.). Revisorns ansvar. Revisorsinspektionen- Swedish Inspectorate of Auditors. https://www.revisorsinspektionen.se/vanliga-fragor-och-svar/ansvar-och-uppgifter/

Salijeni, G., Samsonova-Taddei, A., & Turley, S. (2021). Understanding How Big Data Technologies Reconfigure the Nature and Organization of Financial Statement Audits: A Sociomaterial Analysis. *European Accounting Review*, *30*(3), 531-555. https://doi.org/10.1080/09638180.2021.1882320

SIE Group (u.å.). "The impact of digital tools on auditing." *SIE Group Reports*.

Schreuder, A. & Smuts, H., 2022. The impact of AI on audit efficiency. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*.

Tarek, M. *et al.* (2017) 'The implication of information technology on the audit profession in developing country: Extent of use and perceived importance', *International journal of accounting and information management*, 25(2), pp. 237–255. https://doi.org/10.1108/IJAIM-03-2016-0022.

Tiberius, V. och Hirth, S., 2019. Effekterna av digitalisering på revision: en Delphi-studie för Tyskland. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 37, s. 100288. https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2019.100288

Trohammar, C.J., 2006. *Revision: En praktisk beskrivning*. Stockholm: FAR Förlag.

Venkatesh, V. and Davis, F.D. (2000) 'A Theoretical Extension of the Technology Acceptance Model: Four Longitudinal Field Studies', *Management science*, 46(2), pp. 186–204. https://doi.org/10.1287/mnsc.46.2.186.11926.

Vasarhelyi, M. A. (1984). "Framework for future audit automation." *Journal of Accountancy*, 158(4)

Vetenskapsrådet, 2017. *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Öhman, P., 2016. Kompetens och oberoende i revisionsarbetet. *Revisionsberättelsen*.

Bilaga 1: Intervjuguide

Allmänna Frågor

1. Kan du berätta om ditt jobb och din erfarenhet inom revision?
2. Hur länge har du använt digitala verktyg i ditt revisionsarbete?

Implementering och Användning av Digitalisering

3. Vilka digitala verktyg och metoder har ert företag börjat använda de senaste åren?
4. Hur gick det till när ni började använda dessa digitala verktyg? Stötte ni på några problem?
5. Hur använder ni digitala verktyg jämfört med andra företag, särskilt när det gäller stora och små företag?

Utmaningar och Möjligheter

6. Vilka är de största problemen ni har haft när ni började använda mer digitala verktyg i revisionsprocessen?
7. Vilka möjligheter har digitaliseringen gett ert företag?
8. Hur hanterar ni säkerhetsrisker som kan uppstå med ökad digitalisering?

Påverkan på Kvalitet och Effektivitet

9. Hur har digitaliseringen påverkat kvaliteten på de tjänster ni erbjuder?
10. Kan du ge exempel på hur effektiviteten i revisionsprocessen har förbättrats med digitala lösningar?
11. Finns det delar av revisionsprocessen som inte har förbättrats av digitalisering eller där det till och med har blivit sämre?

Anpassning till Digitala Verktyg

12. Hur tränas personalen på ert företag för att använda nya digitala verktyg?
13. Vad gör ni för att se till att alla anställda känner sig bekväma med den nya tekniken?
14. Hur uppmuntrar ert företag för utveckling och anpassning till nya digitala verktyg och metoder?